

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f 5.- 's jaars (minimum) met inbegrip van kosteloze toezending van het Koloniaal Weekblad.

INHOUD: Algemeene Kennisgeving. — „In Omnibus Caritas”. — Het veiligheidsprobleem in de West, onder vreemde en onder Nederlandsche vlag, door W. R. Menkman. — Van Week tot Week. — Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen: Uit de Europ. Pers. — Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verre Vreemde. — Ingezonden. — Berichten der Afdelingen: I. Amersfoort, II. Amsterdam, III. Apeldoorn, IV. Bergen op Zoom, V. Breda, VI. Nijmegen. — Mededeelingen: Van het Hoofdbestuur, Van het Dag. Bestuur, Van de Redactie, Van het Informatie-Bureau. — Mutatiestaat van 15 tot 23 October.

ALGEMEENE KENNISGEVING.

De contributie van dengene, die na 1 October als lid oetreedt, geldt tevens voor het eerstvolgend jaar. (Art. 2 H. R.)

„In Omnibus Caritas”

Onder dit devies veroorlooft het Roode Kruis zich dit jaar wederom een beroep te doen op de mildheid van de Haagsche Burgerij; en verzoekt het haar steun voor de geldinzameling, die met goedvinden van Burgemeester en Wethouders op zaterdag 26 October a.s. in onze gemeente zal gehouden worden voor het Ned. Roode Kruis.

Het is misschien overbodig te gewagen van de werkzaamheden, die in tijd van vrede door het Roode Kruis worden verricht. Toch willen wij hierop nog even wijzen en noemen wij in de eerste plaats de exploitatie van het 's-Gravenhaagsche Roode Kruis Ziekenhuis, waarvan de reputatie zich reeds tot in het buitenland heeft uitgestrekt. Hieraan is onmiddellijk verbonden de opleiding van verpleegsters, helpsters, helpers, adspirant-helpsters; voorts de Wijkverpleging, die telken jare uitbreiding van het aantal wijkverpleegsters vraagt; dan de medewerking bij de preventieve bestrijding van de malaria, diphterie, roodvonk en van de thans heerschende alastrim. Het Roode Kruis verleent verder o.m. zijn hulp bij het modern ziekenvervoer, bij de Parkherstellingsoorden, bij de reclasseering van afgekeurde militairen, terwijl uit de collectieelden ook subsidies worden gegeven aan talrijke vereenigingen, die op maatschappelijk gebied in gelijken zin als het Roode Kruis werkzaam zijn.

Wij vragen U, steunt onzen arbeid, geeft ons uwe bijdrage, groot of klein, zooals uw hart het U ongeeft; door de barmhartigheid van een ieder zal het ons mogelijk zijn onze taak te vervullen in den dienst der lijdende menschheid.

Aangezien het aantal collectanten, dat zich tot nu toe voor de collecte heeft aangemeld, helaas nog ontoereikend is, worden dames en heeren, die hart hebben voor het Roode Kruis, dringend verzocht zich alsnog hiervoor schriftelijk of persoonlijk aan te melden bij de Collectecommissie, Pagehuis, Lange Voorhout 6.

Het Bestuur van de Afd. 's-Gravenhage van het Nederlandsche Roode Kruis.

Het veiligheidsprobleem in de West, onder vreemde en onder Nederlandsche vlag,

door
W. R. MENKMAN.

Eenige keeren heeft de Pers melding gemaakt van in Britsch West-Indië — en met name op het eiland Trinidad — vernomen uitlatingen, als zou aldaar gemakkelijk hetzelfde kunnen plaats hebben wat op 8 Juni j.l. op het Nederlandsche eiland Curaçao is gebeurd.

De goë-gemeente in Holland make zich van de strekking dezer uitlatingen geen verkeerde voorstelling. Onbekend met de toestanden daarginds zou men licht tot de conclusie kunnen komen dat in West-Indië de opvatting zou bestaan als zou iets zóó buitengewoons en onverwachts als de overval op Curaçao nergens kunnen worden voorkomen en een dergelijk incident daarom even goed kunnen plaats hebben onder Britsch bestuur als onder Nederlandsch.

Veel waarschijnlijker echter lijkt het dat men in Britsch West-Indië heel wat anders bedoelt, dat het gebeurde op Curaçao wederom het gevoel heeft wakker geroepen van ook onvoldoende beschermd te zijn.

Ongerustheid over de veiligheid immers is allermist misplaatst, daar waar in tropisch Amerika nog vestigingen bestaan onder de vlaggen van Europeesche naties, zelfs niet in die waarover de vlag van het trotsche Albion waait.

De geschiedenis der binnenlandsche beroeringen in de Britsche gebieden in de Caraïbische Zee, Centraal- en Zuid-Amerika zou een dik boek vullen. Zij gewaagt van opstand onder de zwarte plantagearbeiders in den slaventijd, van expedities tegen de Indianen in Britsch Honduras en tegen de Maroons op Jamaica, van locale ongeregelheden als de currency-riot te Belize in 1894 en de water-riot te Port of Spain in 1903, ook een enkele maal van onlusten met politieke beteekenis als de Morant Bay-rebellion op Jamaica in 1865 en de Pope-Hennessy-riot op Barbados in 1876.

Het is dan ook niet te verwonderen dat ongerustheid ontstond en protesten werden geuit toen in 1905 in Britsch West-Indië het voornemen bekend werd van het Home Government om de Europeesche garnizoenen op Barbados, St. Lucia en Jamaica terug te trekken en het marine-station te Port Royal op laatstgenoemd eiland op te heffen. De opvatting dat men daarginds zelf behoort te zorgen voor de veiligheid had in de 19e eeuw reeds aanleiding gegeven tot beperking der West-Indische garnizoenen (dat in Britsch Honduras was in 1888 opgeheven) en wat de Marine betreft gold in den aanvang der 20e „the wise policy of naval concentration.” De koloniën in de West moesten zich tevreden stellen met de toezegging van een jaarlijksch vlootbezoek, maar er gingen toch stemmen op om te betoogen dat het Britsche Rijk naast de op enkele belangrijke punten geconcentreerde zware zeestrijdkrachten ook behoefte had aan licht materieel, speciaal voor politie-dienst en vlagvertoon in gebieden als de Caraïbische Zee.

Merkwaardig is dat reeds in 1907 op twee der van troepen ontbloote eilanden onlusten uitbraken. Te Kingston op Jamaica sloegen ter gelegenheid van de aardbeving en de daarbij ontstane branden ongunstige elementen aan het plunderen en op St. Lucia verkeerde de blanke bevolking eenigen tijd in grooten angst voor geweldpleging van de zijde der door den ongunstigen economischen toestand roerig geworden negers.

Een tweede merkwaardigheid is dat in beide gevallen de aanwezigheid van vreemde marine-vaar-

JOS. D. NETTEN & Co. - INEFFECTEN
Sportlaan 3 - 's-GRAVENHAGE - Tel. 31201
EFFECTEN
COUPONS
VREEMD GELD

P. v. d. BRUL — Den Haag —
VEENESTRAAT 15
Groote sorteering **HEEREN-, JONGENS- en KINDERKLEEDING**
Spec. Afdeling v. **KLEEDING NAAR MAAT**
SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN 5424

tuigen een rol heeft gespeeld. Op Jamaica arriveerde al spoedig een Amerikaansche flotille, van uit Guantánamo op Cuba te hulp gezonden; op St. Lucia lag toevallig Hr. Ms. Gelderland, commandant de Kapitein ter Zee W. D. H. Baron van Asbeck, in de haven.

De hulpvaardigheid van de Vereenigde Staten heeft bijna geleid tot een Amerikaansch-Engelsch incident, wegens de houding van den Britschen Gouverneur tegenover den Amerikaanschen vlootvoogd; er gebeurde echter niets ernstigers dan dat Sir Alexander Swettenham moest aftreden. De zuiver passieve steun door de Nederlandsche marine verleend kon natuurlijk slechts waardeering vinden; het heeft echter niet ontbroken aan klachten over de langdurige afwezigheid van de White Ensign.

Ook in latere jaren is de orde in de Britsche West Indiën nog herhaaldelijk verstoord geworden; in het geheele thans verlopen deel der 20e eeuw zijn in die gewesten af en toe ongeregelheden voorgevallen, nu hier, dan daar.

Al de ordeverstoringen in kwestie echter waren van zuiver binnenlandschen aard; een aanranding door vrijbuiters van vreemde nationaliteit als in het Curaçaosche geval kwam niet voor.

Ook uit een oogpunt van brute misdadigheid en verregaande geringschatting voor de Nederlandsche Overheid is de overval van Urbina zonder weerga. Na om zoo te zeggen onder de vensters van het Gouvernementshuis een drievoudigen moord gepleegd te hebben wisten de bedrivers zich een onderhoud te verschaffen met den Landvoogd persoonlijk, om hun standpunt uiteen te zetten en hun eischen te stellen; zij kregen gelegenheid om een op Curaçao veroordeelden misdadiger uit de gevangenis te halen, niet om hem in vrijheid te stellen, maar om hem af te maken.

Van deze wandaden is nu eenmaal Nederlandsch en geen Britsch grondgebied het tooneel geweest en al heeft ten opzichte van de kust van Venezuela de ligging van Trinidad veel overeenkomst met die van Curaçao, zoo zijn er toch genoeg verschillen om de positie van laatstgenoemd eiland gevaarlijker te achten, als beter geschikt om te dienen als uitgangspunt van Venezolaansche revolutionaire ondernemingen, welke altijd moeten beoogen de verovering der hoofdstad Caracas als eindresultaat. Ook zullen de insurgenten — die ten slotte de regering van hun land in handen wenschen te krijgen — met het oog op de toekomst eerder het machtige Engeland ontzien dan het zooveel minder sterke Nederland. Dat Urbina, die op een gegeven oogenblik de macht in handen had, de medewerking van het Bestuur opvorderde om zich van een Amerikaansch schip te kunnen bedienen, kan in verschillende opzichten van beteekenis zijn, o.a. met

Het Weekblad dat sinds 55 jaar aan de spits gaat der Ned. Geïllustreerde bladen, is:

EIGEN HAARD

EIGEN HAARD

dat uitmunt door smaakvolle verzorging en boeienden inhoud, mag daarom in geen huiskamer ontbreken

Doet daarom, wat Uwe ouders reeds deden en abonneert U op den huisvriend van jong en oud

EIGEN HAARD

Vraagt proefabonnement bij de Administratie: Drukkerij v.h. DE ERVEN LOOSJES, Ged. Oude Gracht 88, HAARLEM

SCHRÖDER

GROENMARKT - DEN HAAG

TELEFOON 16173

WOLLEN- EN DONSDEKENS

REIS- EN AUTODEKENS

SLAAPKAMER AMEUBLEMENTEN IN ALLE HOUTSOORTEN

Brandstoffenhandel „MERCURIUS”

TELEFOON No. 11761 - SMIDSWATER Nos. 5-6

J. W. v. Ede v. d. Pals - Den Haag

LEVERT UITSLUITEND: 5807

PRIMA GEZEEFDE BELGISCHE ANTHRACIET
50/80 f3.—, 30/50 f3.10 en 20/30 f3.— per H.L.

DUITSCH BRECH-COKES
eerste kwaliteit, 50/80 en 40/60 f1.30 per H.L.

Per wagon of minstens 5000 K.G. belangrijke korting.
HOLLANDSCHE kolen 20 cent per H.L. goedkooper.

Weet U, dat de prima Belgische Anthraciet
minstens 20 pct. voordeliger stookt dan die,
welke goedkooper in prijs genoteerd staan?

Mesdames Si vous souffrez de l'estomac ou
de l'abdomen adressez-vous à

MARIE DERWEL

Corsetière française - Anna-Paulownastraat 19
Téléphone 14004, La Haye,

qui vous fera la ceinture, dont vous avez besoin,
fabriqué d'après les idées des médecins spécialistes
de Paris et Hollande. 5884

LEIDEN

W. F. ENGELS

TEL. 223 - HEERENGRACHT 60 - LEIDEN

LOOD- EN ZINKWERKEN

„ GAS- EN WATERLEIDING ..

SANITAIRE INRICHTINGEN

N.V. „MEUBELKUNST”

MODERNE WONINGINRICHTINGEN

„Indanthren” Meubel- en Gordijnstoffen

Meubelen naar ontwerp van A. Lucas, Meubelarchitect.
Eigen fabriek. Werkplaats: Witte-Rozenstraat 27.

TOONKAMERS: 5879

WITTE-ROZENSTRAAT 36 - LEIDEN - TELEF. 524

Fa. P. S. ANES, Brandstoffenhandel

Contractante der Staatsmijnen in Limburg
Verkoop van uitsluitend EERSTE
KWALITEITEN brandstoffen 5875

OUDE HEERENGRACHT 19, LEIDEN, TEL. 587

VOOR LEIDEN EN OMSTREKEN

IS HET BROOD UIT DE BROODFABRIEK

„DE ZEEUW”

HET MEEST GEVRAAGD

KORTE MARE 22 - TEL. 1411

H. C. VREEKEN - LEIDEN

RIJNSBURGERWEG 121 - TELEFOON 2007

KOLONIALE WAREN COMESTIBLES
FIJNE VLEESCHWAREN 5896
DELICATESSEN - WIJNEN - ZUIDVRUCHTEN

UTRECHT

Firma R. DIKS en B. GROOTENBOER

Aannemers - Timmerlieden - Metselaars

Taxatie

Nieuwbouw - Verbouw - Onderhoud

TEL. 10633 EN 10084 5900

KIEVITDWARSSTRAAT No. 1 B — UTRECHT

N.V. v.h. J. E. WEENINK - UTRECHT

Leverancier Utr. Industrie- en Huishoudschool 5905

Beyeelt zich beleeft aan voor de leveranties van
KOLONIALE WAREN COMESTIBLES
GEDISTILLEERD - WIJNEN - LIKEUREN
DONKERE GAARD 6-8 — TELEFOON 10110
Laat 2 x per week aan huis hooren en bezorgen

ELECTRISCHE BOEKBINDERIJ „OUDWIJK”

Fa. VAN WIJK & VAN DEN WIJNGAARD

OUDWIJKERDWARSSSTR. 104-110 - UTRECHT

TELEFOON 12957 5908 POSTREKENING 114098

Speciaal adres v. Particulier Bindwerk

P. DE HAAN - UTRECHT

LIJNPADSTEEG 16-18 Bis 5897

bij de Jeremiestraat - Telef. 11672

Verhuizingen en Auto-Transporten

Door geheel Nederland

J. BREDVELD

NIEUWE KOEKOEKSTRAAT 71 - UTRECHT 5898

TELEFOON 10580

ORTHOPAEDISCH SCHOENMAKER

SCHOENEN VOOR ALLE VOORKOMENDE STAND-
EN VORMGEBREKEN - PLATVOETSCHOEISEL

RIJLAARZEN - OVERAL TE ONTBIEDEN

=WONINGINRICHTING=
SERREE

OUDEGRACHT. 34. JACOBIBRUG.
NACHTEGAALSTRAAT 9A v.g. TIVOLI

UTRECHT

BEHANGERIJ - STOFFEERDERIJ

VRAAGT GRATIS

BEGROTING VOOR

HET INSTALLEREN

VAN UW WONING

BERGEN OP ZOOM

Alleenverkoop voor
Bergen-op-Zoom en Omgev.
der wereldberoemde
ALPINA HORLOGES.

CORN. ANDRIESSEN

GEDIPL. HORLOGEMAKER

BERGEN-OP-ZOOM

HOEK BOSCHSTRAAT - MARKT 22

TELEFOON 288

Kunsthandel Goosen

OMLIJSTINGEN IN ALLE SOORTEN
SCHILDERIEN - ETSEN - PLATEN
KUNSTGLAS - PORSELEIN - AARDEWERK
BEZOEK ONZE MAGAZIJNEN:
BERGEN OP ZOOM - FORTUINSTRAAT 9-11

GRONINGEN

Linnenmagazijn „T SPINNEWIEL”

L. VAN POPPEL

OUDE BOTERINGESTRAAT 14

GRONINGEN - TELEFOON 3576

Speciaal adres voor: 5827

Huwelijks- en Luiermanduitzetten

INDISCHE UITRUSTINGEN

BEZOEK ZUIDLAREN

(Drente bij Groningen)

HOTEL VAN ESS

EERSTERANGS FAMILIEHOTEL

GARAGE :: TELEFOON 1

J. BECKER - GRONINGEN

Oude Ebbingestraat 52 - Tel. 997 - Opgericht 1875

Speciale magazijnen voor Verlichting, Verwarming
en Sanitair. 5825

Vakkundig personeel.

N.V. MESDAG & Zn's EFFECTENKANTOOR

OUDE BOTERINGESTRAAT 17 - GRONINGEN

GEVESTIGD 1850

Directie: Mr. J. KOOL en Mr. G. MESDAG.

Deposito - Rekening-Courant - Vreemd Bank-

papier - Reiscrédietbrieven - Assurantiën

Kluisinrichting - Bewaarplaats voor koffers

en eigen brandkasten. 5826

betrekking tot zijn opvatting aangaande internationale verhoudingen.

Ook moet men zich de strijdkrachten in de Britsch Westindische gebieden niet onbeduidender voorstellen dan zij inderdaad zijn. Trinidad heeft een (inlandsche) gewapende politie van circa 900 man sterk en bij het in den wapenhandel geoefende deel der bevolking heeft men zelfs cavalerie en artillerie; verschillende functies bij staf en kader worden door beroepsmilitairen vervuld.

Wat de zeemacht betreft, alle Britsch Westindische gebieden liggen binnen een straal van 2000 mijl van uit Bermuda, waar het North America and West India station is gevestigd (light cruiser squadron), terwijl voor ons Curaçao de maritieme assistentie uit Nederland moest komen, afstand 4000 mijl. Toen in 1919 te Belize ernstige ongeregelheden werden veroorzaakt door elementen van het uit den oorlog teruggekeerde British Honduras contingent, was na twee dagen een Engelsch oorlogsschip ter plaatse, met 100 Marines en twee machinegeweren als landings-divisie.

Ook elders in de Britsche West-Indiën heeft de terugkeer van inboorlingen, die in Europa den oorlog hadden medegemaakt, onrust veroorzaakt; de teruggekeerden moesten zich, na wat zij ver van huis beleefd hadden, wel onwennig voelen in hun geboorteland, waar bovendien de economische toestanden vooreerst weinig rooskleurig waren.

Of de Westindische neger erg vatbaar is voor de anti-kapitalistische politiek moge een open vraag zijn, een groote rol heeft in ieder geval die politiek tot nog toe niet gespeeld bij de arbeiders-beroeringen in de Angelsaksische nederzettingen in tropisch Amerika. In de Spaansch-Amerikaansche staten evenwel, waar de lagere volksklasse naar ras en geaardheid zoozeer verschilt van die in Britsch West-Indië, is de arbeidersbeweging een rol gaan spelen in de politiek, of zoo men wil, hebben de politieke agitators de emancipatie van het proletariaat als strijdmiddel ter hand genomen.

De proletaristische propaganda heeft een arbeidsveld gevonden — hier meer, daar minder vruchtbaar — in Mexico, Centraal- en Zuid-Amerika, in landen waar, gegeven de volkseigenschappen en het peil der volksoontwikkeling, van de arbeidersbeweging vooralsnog geen andere koers kan worden verwacht dan de extremistische.

Dit alles maakt de kwestie der veiligheid een zeer belangrijke en tevens een zeer moeilijke voor ons Curaçao, waar industrie en scheepvaart de voornaamste bronnen van bestaan zijn, voor de negerbevolking en voor de zeer talrijke vreemde elementen, uit alle oorden der wereld toegevoeld, hoofdzakelijk echter van het vasteland van Zuid-Amerika en van andere Westindische eilanden, waar een enorm verkeer is (met Europa, de Verenigde Staten, de Latijnsch-Amerikaansche republieken, de Britsche en Fransche Westindische koloniën), waar levendig belang wordt gesteld in de politieke gebeurtenissen op het zoo dichtbij gelegen continent en dat uiterst gunstig gesitueerd is voor coups de main als die van onlangs.

Wil hier onder de Nederlandsche vlag — en voor die vlag zelf — veiligheid bestaan, dan dient waakzaamheid te worden betracht naar binnen en naar buiten, dan moeten de plaatselijke machtsmiddelen niet alleen voldoende zijn om de inwendige orde te handhaven in gewone gevallen, maar ook om naar buiten den indruk te vestigen dat het gezag zich onder alle omstandigheden zal weten te laten gelden.

Amsterdam, October 1929.

Van Week tot Week.

Dinsdag 15 tot Maandag 21 October.

Nederl.-Ind. Week te Brussel. Van 21 tot 27 Oct. zal een N.-I. week gehouden worden in het Holland Huis, waaraan o.a. zal deelgenomen worden door Boeatan en den heer Petit, Secretaris der afdeling Amsterdam van Oost en West, met een voordracht.

Het s.s. Hoehst verlaten. Soerabaja. De fa. Müller & Co., agenten van de H.A.P.A.G. ontvingen een telegram van den gezagvoerder van het stoomschip Hoehst, dat de bemanning het schip heeft verlaten. Vierduizend ton lading is overboord gegooid, terwijl zich nog 300 ton van de lading waarvan 1100 ton beschadigd, aan boord bevinden, hetgeen het bergingswerk belemmert.

Strof aan opvarenden op koopvaardij-schepen. Soerabaja. De Vereeniging van gezagvoerders en stuurlieden heeft met algemeene stemmen een motie aangenomen, waarin scherpe afkeuring wordt uitgesproken over het besluit der stoomvaartmaatschappijen om aan opvarenden bij wijze van straf een langdurige verwijdering uit hun huisgezin op te leggen.

Boschbrand in het Ardjoeno-gebergte. Soerabaja. Een hevige boschbrand woedt tusschen de

Opleiding tot PARTICULIER SECRETARESSE

voor jongedames uit de goede kringen, die M.U.L.O.-school, H.B.S., Lyceum of Gymnasium bezocht hebben. PROSPECTUS GRATIS, ook voor de privé- en clublessen in Steno „Groote”, Typen, Fransch, Duitsch; Engelsch; Esperanto. Boekhouden. Handverbeteren

INSTITUTEN „SCHOEVERS”

DEN HAAG - STADHOUDERSPLEIN 3 en 7 a - TEL. 52594
Amsterdam: N.-Witsenstr. 3, v.-Baerlestr. 13; Rotterdam: N.Binnenweg 167; Groningen: O.Ebbingestr. 1b

Noordelijke toppen van het Ardjoeno-gebergte (Oost-Java), waardoor gevaar ontstaat voor de bebossing in de hoogere regionen.

Jaarvergadering van het Zuid-Sumatra-Syndicaat. Tandjong Karang. De jaarvergadering van de Zuid-Sumatra Landbouw en Nijverheidsvereniging, onder presidium van den heer Ledebor, werd bijgewoond door den directeur van Landbouw, de residenten, het hoofd van de arbeidsinspectie, de directeuren van het proefstation in Benkoelen, vertegenwoordigers van den Ondernemersbond en van het Landbouw-syndicaat.

De heeren Bohnemann en Van Wijngaarden werden tot leden van verdiensten benoemd. De vergadering besloot tot uitbreiding van de eigen werving en invoering van een dactyloscopische registratie van de vrije arbeiders voor de veiligheid op de ondernemingen.

De vertegenwoordigers der drie groote plantersorganisaties zullen met den chef der arbeidsinspectie en de inspecteurs te kl. besprekingen houden over de werkwijze der inspectie. De heer Vreede verzocht medewerking der planters, om aspirant-inspecteurs tijdens hun leertijd op de ondernemingen te werk te stellen. Resident Laerman deelde mede, dat het in de bedoeling ligt, een politieken inlichtingsdienst te scheppen, om ongewenschte acties te voorkomen. Mr. v. Vollenhove heeft daaruit het praktische nut van dactyloscopische registratie uiteengezet.

Aanstellen op planters ter Oostkust van Sumatra. Medan. De „Deli Crt.” vermeldt een drietal aanstellen op eenige ondernemingen ter Sumatra's Oostkust. Op Liberia van de Rubber Cultuur. Amsterdam viel een koelie den assistent Mertens aan met het gevolg, dat deze aan de hand werd verwond. Op Badja Linggei van de Cultuurmij. De Oostkust viel een koelie den assistent Van der Goot aan, die een diepe wond aan den rechter benedenarm bekam. In beide gevallen gebruikten de aanvallers een tjankol als wapen. Oorzaak was, dat de koelies een aanmerking ontvingen over hun arbeid. Op Pabatoe van de Cultuurmij. De Oostkust poogden twee Chinese koelies een assistent met stokken aan te vallen, hetgeen werd voorkomen, doordat zij overmeesterd werden.

Aanslag op de onderneming Kanopan. Medan. De Sumatrapost deelt mede, dat op de onderneming Kanopan Oeloe een Javaansch koelie met een bijl. den administrateur aanviel. De administrateur had aanmerkingen tegen den koelie, die zonder vergunning weggebleven was en dreigde met het opzenden naar den controleur, ingeval dit nog eens voorkwam. De koelie liep, toen de administrateur op zijn fiets stapte, met een bijl. op hem toe, en verwondde hem licht aan den arm. De veldpolitie arresteerde den koelie.

Optreden tegen de Nationalisten. Bandoeng. De Partai Nasionalis Indonesia hield een openluchtmeeting in het Pieterspark. De politie arresteerde spreker en toehoorders.

Aant. Red. — Voor het houden van openbare vergaderingen in de open lucht, onverschillig of zij van staatkundigen of niet-staatkundigen aard zijn, is vergunning van het hoofd van plaatselijk bestuur vereischt. Blijkbaar was deze niet verkregen.

De aanslag op den heer Waller. Medan. Voor den landraad te Langsa staan, in verband met den aanslag op den heer Waller, 42 beklagden terecht wegens het plegen van geweld in vereeniging.

Mr. Creutzberg gerepatrieerd. Batavia. Mr. Creutzberg, oud-vice-president van den Raad van Indië, is 16 Oct. met de Koningin der Nederlanden gerepatrieerd. Er was enorme belangstelling.

De Vaderlandsche Club. Bandoeng. De vergadering van het hoofdbestuur van den Pol. Ec. Bond met afdelingsafgevaardigden heeft als haar oordeel uitgesproken, dat een eventuele politieke actie van de Vaderl. Club afbreuk zal kunnen doen aan de goede verhouding tusschen de Nederlanders en de gematigde intellectueelen van andere groepen van de bevolking, zoodat deze niet in het belang is van Indië en Nederland.

Soerabaja. Het Soer. Hbl. schrijft, dat, nu

de Vaderlandsche Club hoogstwaarschijnlijk een politieke organisatie wordt en dus de voorzitter, vooral in het begin van 1930¹⁾ onmogelijk gemist kan worden, oud-kolonel Winter aftreedt als voorzitter bij zijn vertrek naar Europa. Het hoofdbestuur heeft voor het presidium candidaat gesteld den heer Fruin.

De Openluchtmeeting te Bandoeng. Bandoeng. De spreker op de openluchtmeeting der P.N.I. te Bandoeng is door het landgerecht veroordeeld tot f 50 boete.

Blijkbaar werd dus deze vergadering allereerst onmogelijk gemaakt, omdat de vereischte vergunning voor het houden daarvan niet was gevraagd. — (Aant. Aneta).

Het manifest van Dr. Soetomo. Batavia. De Volks-courant²⁾ noemt de vertaling van de Java-bode van het manifest van dr. Soetomo over de benoeming van twee Indonesische leden van den Raad van Indië een vervalsching.

P. E. B. en Vaderlandsche Club. Bandoeng. Leden van den Pol. Econ. Bond zullen geen lid van de Vaderl. Club mogen zijn, indien de Club zich als politiek vereeniging gaat aandienen.

Maison van Seventer

GROOTSTE INRICHTING VOOR

DAMES- EN HEERENKLEEDING

— NAAR MAAT —

DEN HAAG

HEERENGRACHT 38 :: TELEF. 14214

Onze snelle scheepsverbindingen. Een lezer van de Straits Times, die een klacht heeft over de bezorging van een brief welke te Karachi met de luchtmail had moeten meegaan, komt in dit verband nog eens terug op de snelheid van Nederlandsche schepen, waarover de Straits Times, de betreffende maatschappijen een compliment had gemaakt.

De inzender zegt het volgende:

In uw nummer van 13 September complimenteerde u een Nederlandsche scheepvaartmaatschappij, dat zij in staat was geweest brieven in Londen af te geven, 20 dagen nadat zij uit Singapore waren verzonden. Het is een verdiend compliment, in aanmerking nemend, dat een Britsche maatschappij, gesubsidieerd door de regering, waaraan ook Malakka zijn deel bijdraagt, het slechts zelden kan doen binnen de 24 dagen!

Ondertusschen weet men, zoo voegt de Deli Ct. hieraan toe, dat onze Nederlandsche reederijen bezig zijn tegen 1930 of '31, wanneer alle nieuwe schepen in de vaart zijn en de oude afgedankt, de verbinding nog belangrijker met een 18 mijls vaart te versnellen. Dat zal zeker twee dagen verschil maken in aankomst.

Beeld-telegrafie in het verkeer tusschen Nederland en Indië. Batavia. De Hollandsche en de Indische Radiotelegrafie zijn tot overeenstemming gekomen ten aanzien van den aankoop van een Telefunker-beeldzender, waardoor de beeld-telegrafie binnen vijf maanden verwacht kan worden.

¹⁾ Met het oog op de Volksraadsverkiezingen. — (Aant. Aneta).

²⁾ De Volks-courant is de nieuwe naam van de Courant, dir. hoofd. A. Weeber. Zooals men weet, had de heer Soetomo in het in het telegram bedoelde manifest eene eventuele benoeming van den heer Koesoemo Joedo tot lid van den Raad van Ned.-Indië bestreden. — (Aant. Aneta).

Aneta-telegr. ontleend aan de N. R. Ct.

GRATIS

ALLEEN GEDURENDE DEZE MAAND
MAKEN WIJ DE BIJ ONS GEKOCHTE

BONTVELLEN
VAKKUNDIG GRATIS

OP UW STOFFEN MANTEL

MAISON DE PELLETERIE

DEN HAAG - SPUISTR. 46-48 - TEL. 13115

SPECIAAL BONTMAGAZIJN

U BETAALT BELANGRIJK MINDER

RUSTHUIS VOOR ZIEKEN, HERSTELLENDEN,
RUST- EN HULPBEHOEVENDEN,
LICHTE ZENUWPATIENTEN, OUDEN VAN DAGEN,
DIEET-PATIENTEN EN KRAAMVROUWEN. 5729

Dicht bij de Scheveningsche Boschjes en bij Zorgvliet.

Prijzen per dag: f 4.—, f 5.—, f 6.— en f 7.—.
Per maand iets billijker.

GEZUSTERS BON - Gediplomeerde Verpleegsters
Antonie-Duijckstraat 97 - Telef. 52434 - Den Haag

GROOTE SORTERING:

LEDIKANTEN
MATRASSEN
KARPETTEN
LINOLEUM, enz.

en voor de Tropen o.a.

LEDIKANTEN met BALDAKIJN
(MUSKIETENGAAS)

Alleen prima kwaliteiten - Lage prijzen

DEN HAAG 5258

In de Jan Hendrikstraat

PARAPLUIES - WANDELSTOKKEN
TUINPARASOLS

RAPAREEREN - OVERTREKKEN
HET AANGeweZEN ADRES VOOR U

TEURLINGS 2-5767

SPUISTRAAT 25 - DEN HAAG - TEL. 17092
WEEZENSTRAAT 5 - ROTTERDAM - TEL. 53534

RIEL GR. HERTOGINNELAAN 121
TELEF. 36935 :: DEN HAAG

DAMES HOEDEN 5564

JAPONNEN en MANTELS
OOK VOOR INDIE EN IN GROOTE MATEN

F. C. DE BRUYN

Magazijn van

Comestibles en Kol. Waren

Alle artikelen voor de Rijsttafel
Franco bezorging in stad en omstreken

DANCKERTSTRAAT No. 43

DEN HAAG :: TELEF. 34088-34089

G. J. R. v. d. GAAG & ZOON

GROENMARKT 27

TELEPH. No. 12512 DEN HAAG

DROGERIEN :: CHEMICALIËN
DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS 5

Fa. Wed. C. G. VAN SCHAGEN & Zn.

Aannemers van Schilderwerken :-: Glazenmakers

Prijsopgave zonder verbinding 5912

1 RIJKLOF-VAN-GOENSSTRAAT 1
(eerste dwarsstraat in Laan van Nieuw Oost-Indië)

DEN HAAG - OPGERICHT A° 1890 - TEL. 71258

Electro-Techn. Bur. A. SCHÜRMANN

RIJSWIJK (Z.-H.) 5717

HEERENSTRAAT 2-3a :: TELEF. 18762

SANITAIR - RADIO

BETROUWBARE HUISJONGEN

BIEDT ZICH AAN

om met een familie terug te gaan naar Indië. Salaris
niet noodig, alleen vrije overtocht tot Batavia. Brieven
te richten onder no. 5911 aan het Bureau van dit blad,
Nobelstraat 20, Den Haag.

RUSTHUIS

voor bejaarden, rust- en hulpbehoevenden

ANT. DUYCKSTRAAT No. 177

's-GRAVENHAGE :: TELEF. 55333

5808 Directrice: Zr. M. TERBORGH.

L. A. KIEVEN - DEN HAAG

DANCKERTSTRAAT 73

VERHUIZINGEN EN TRANSPORTEN

BEL OP Tel. 33275 (Onder garantie) BEL OP Tel. 33275
BEWAARPLAATS voor Inboedels en Reisbagage!
Speciaal adres voor Verlofgangers. 5844

VERVERIJ - STOOMERIJ
OPPERSERIJ

"HASOP" 5787
DEN HAAG

DENNEWEG 33-35 - TEL. 17144

"DE LANDBOUWER"

SPECIAALADRES VOOR DE FIJNSTE SOORTEN KAAS
GOUDSCHE (jong en vet, als pikant en oud); LEID-
SCHE en EDAMMER KAAS (jong, belegen en oud).
VERSCHE BARNEVELDSCH EIEREN.

ROOMBOTER en FIJNE VLEESCHWAREN van eerste
klas fabrieken. 5913

TELEFOON 36511 - DEN HAAG - LARIXLAAN 74

A. VAN NIEROP 5864

DEN HAAG

BLIK-EMBALLAGE-FABRIEK

HUISHOUDELIJKE- EN MASSA-ARTIKELLEN
SPECIALITEIT BLIKVERPAKKING VOOR INDIE

KONINGSTRAAT 561-563 :: TELEFOON 13499

KUNST- EN ONTSPANNING

ZOEKT U een vertrouwd adres voor Groen-
mophones, platen of muziekinstrumenten?

Wij hebben de grootste sortering van
alle bekende merken.

„MUZIEK-SMITH"

NIEUWSTRAAT 25, bij de Vlamingen

DEN HAAG - TELEFOON 12883

Fabriek van Muziekinstrumenten

EN GROS - EXPOR-
Leverancier der Leden „Oost en West"

VAN MARLE & BIGNELL

LANGE VOORHOUT 58 :: 's-GRAVENHAGE

KUNSTVEILINGEN - MEUBELVEILINGEN
TAPIJTVEILINGEN

OP AANVRAGE WORDT CATALOGUS TOEGEZONDEN

P. J. CRANWINCKEL - PLAAT- EN KUNSTSTAMP

PIET-HEINSTR. 36 - DEN HAAG - TEL. 31

Vele tevredenheidsbetuigingen van Indische familie

FIRMA TENZER

NOORDEINDE 139 a - DEN HAAG - TEL. 14228

Kunstschildersartikelen, Voorwerpen om te snijden,
Branden, Beschilderen, enz. Batik-, relief-,
celluloid-, penschilder-, glasvernis-, schablonen-
en tarsiaverven. Batik-teekeningen. Atelier voor
onderricht. 5899

OPGERICHT 1887

HANDWERKEN
HANDWEVEN
HANDWERKSTOFFEN
GAREN

GROOTSTE SORTERING

HOLL. KUNSTWEEFHUIS

MOLENSTRAAT 7 - DEN HAAG

HET RESIDENTIE-TOONEEL

CARO VAN DOMMELEN

Hollandsche Tooneelkunst

f. 2.50

f. 1.50

f. 1.00

SARA - BURGERHART
Voor ons
Hollandsch publiek!

Telefoon No. 14892 en 16602

Couponboekjes 10 coupons f 20-, f 12-, f 8-

OPENINGS-AVOND VRIJDAG

GEB. „EXCELSIOR", ZEESTRAAT 1 NOV.

Kunst, Kunstnijverh. en Huisvlijt.

De Maha-Cyclus.

Filmkunst.

Met bijzonderen dank ontvingen wij eene door de heeren H. N. A. Swart en L. J. M. Feber, als voorzitter en secretaris van den Raad van Commissarissen der N.V. „Nederlandsch-Indische Film-maatschappij“ onderteekende uitnodiging tot het bijwonen van een speciale voorstelling van de „Maha-Cyclus“, het resultaat van vier jaren film-expeditie voor Ned. Oost-Indië, opname: I. A. Ochse, op j.l. woensdagmiddag 23 October, in het Odeon Theater, Meerengracht, Den Haag. Tegelijkertijd kregen wij een keurig uitgevoerde, met fraaie foto's verlichte brochure, een korte beschrijving bevattend van beelde „Maha-cyclus“, waarvan de inhoud ons bijzonder getroffen heeft en waaraan wij het volgend ontleenen:

„Waarom heeft Polygoon aan een serie filmwerken over Ned.-Indië den naam „Maha-Cyclus“ gegeven?

„Maha is Sanskriet en beteekent, hoogste, beste, edelste, uitnemendste.

„Maharadja toch beteekent de edelste, uitnemendste vorst.

„Met „Maha-Cyclus“ wil Polygoon aanduiden, dat uit een met uiterste zorg verzamelden negatief-voorraad van meer dan 40 K.M. lengte een strenge selectie is gedaan van 6000 Meter, waarvan zij meent, dat dit het uitnemendste is, dat gedurende een vierjarig verblijf door haar begaafden operateur I. A. Ochse, met ongelooflijk geduld, energie en opoffering werd opgenomen.

„Met het woord „Maha-Cyclus“ wil Polygoon zeggen, dat zij een serie filmwerken over Ned.-Indië uitbrengt, die tot nu toe niet geëvenaard is.

„Nederland zal bij het zien van deze film-productie met bewondering vervuld worden voor de schoonheid van dat ontzaglijke Rijk, dat zich om den evenaar slingert over een uitgestrekte, als van de Westkust van Ierland tot voorbij de Kaspische Zee in Azië.

„Het Nederlandsche volk zal door deze serie filmwerken nader komen tot Tropisch Nederland en zal dat ver verwijderde deel der aarde, waarmee wij door banden der historie en plichten voor de toekomst gebonden zijn, beter leeren begrijpen.

„De „Maha-Cyclus“ van Polygoon bestaat uit drie groote filmwerken elk van vijf deelen.

„De titels luiden: „Mahasoetji, Mahamoelia, Mahakoeasa.

„Met deze drie namen wil Polygoon de algemeene stemming vertolken, die uit deze drie filmwerken spreekt.”

Mahasoetji, betekenend: het opperste Pure, het Reine, vertoont naast Java's vulkanengeweld, wonderen van Bali; zooals Polygoon het zelf aldrukt:

„Java en Bali in hun sfeer van vervallen of nog levende Hindoe cultuur, in hoogste uiting wereld-verzakend en strevend naar zielereiniging en opperste vergeestelijking, inspireerde de hebbert op het eiland Madoera!

Hoe vaak men ook reeds een film van Java heeft gezien, telkens treft weer opnieuw de schoonheid van natuur en volk, het in-artistieke bij de al-oude volksfeesten en gebruiken, vooral in de Vorstendommen.

En dan die prachtige stierenrennen, de nationale hebbert op het eiland Madoera!

Niet minder treft de lijkverbrandings-processie op Bali. Ten slotte ziet men in het laatste deel dezer eerste serie:

„Schoonheid en wreedheid op Bali.

„De lustverblijven der Balineesche vorsten... de monumentale badplaatsen met de vroolijk bedrijvige vrouwen en lustig plassende kinders... een processie met draken-dansers en ook dat wreede spel der hanengevechten, zetelend in de godsdienstige opvattingen der Hindoes, een spel wreeder schijnend dan het in werkelijkheid is, minder wreede dan de stierengevechten, waar de mensch het dier aanvalt en er mee speelt als kat met muis. Hier is het een strijd van gelijken... en de dood maakt binnen enkele seconden een einde aan het gevecht.

„De laatste indruk van Bali zij er een van schoonheid. De Lègong-danseressjes, meisjes van zeven jaar, die voor de oude tempels onder de heilige waringins met hun draperieën van lichtwortels, hare teere, stijlvolle dansen uitvoeren.”

Maha-Moelia: het Al Luisterrijke, geeft zwerftochten door Borneo en Sumatra te zien. Deze beide groote eilanden in hun sfeer van luisterrijke

HOTEL „DE TWEE STEDEN“ RESTAURANT „DE TWEE STEDEN“
Buitenhof Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062 **'s-Gravenhage**
FAMILIE HOTEL EERSTE RANG IN HET CENTRUM DER STAD
 SPECIALE TARIEVEN VOOR LANGDURIG VERBLIJF
 KAMERS MET STROOMEND WATER EN PRIVE BAD
 THE DANSANT - DINER CONCERT
 ROEMEENSCH ORKEST
 UITSTEKENDE KEUKEN
 GERENOMMEERDE WIJNKELDER

natuurpracht, met de geweldige grootscheit van hun berglandschappen en oerbosch geheimenissen, inspireerde Polygoon tot dezen naam: „Mahamoelia“. De tocht gaat dwars door Borneo, dagen lang de Barito-rivier op, met een hekwieler langs vlotwoningen en oerbosch, langs bergen en Dajak-nederzettingen, tot Poeroek Tjahoe, de laatste Hollandsche Bestuursvestiging, tevens laatste Militaire Post aan de Barito.

Het volgende deel voert door de wonder-schoone, lieflijke Padangsche Bovenlanden, langs het meer van Sengkarah, de beroemde Kloven van Anei en Harau, enz.

Daarna velerlei uit interessant Batakland, o.a. het baden van buffels en kleuters in de golven van het woelige Toba-meer, een heerlijk opgewekt schouwspel vol reine levensvreugde!

Deze serie wordt besloten door Nias, met zijn wilde krijgers; maar behalve de vechtlustige bevolking, zien wij ook de nijvere Niasche weefsters en goudsmeden.

Ten slotte **Mahakoeasa** — het Al Machtige, betreft Toradja's en Papoea's in Nederl.-Indië.

Polygoon schrijft:

„Celebes, maar vooral Nieuw Guinea in zijn almacht van duister, ondoordringbaar eiland; dun bevolkt met „steenen tijdperk“-mensen; dat immense Nieuw Guinea in zijn „negatieve“ almacht van ongenaakbaarheid voor den Westering, inspireerde Polygoon tot den naam Mahakoeasa.”

Een prachtige zeereis van Soerabaja naar Makassar en vervolgens een kustvaart over Menado en Gorontalo tot Poso in de Tomini Bocht, waar wij de ebbenhoutwinning in de oerbosch kunnen volgen en dan de tocht te paard naar Midden-Celebes, langs het dal van de Poso-rivier met haar machtige stroomversnellingen tot aan het Posomeer; het toerneeren door de dorpen der Berg-Toradja's met hun belangwekkende Foeja-Foeja-industrie, n.l. de vervaardiging van kleederen uit boombast, tot fijn papier geklopt en met sierlijke, kleurige figuren beschilderd.

De tochten door Nieuw-Guinea zijn niet minder merkwaardig. In Manokwari, de hoofdplaats van Noord Nieuw Guinea, zien wij de leefwijze der Papoea's, den moeilijken strijd om het bestaan dezer menschen van het „steenen tijdperk“.

Met de steenen bijl, die weken en weken van arbeid aan slijpen kost, koopen zij de „dure“ artikelen als vrouwen, varkens en prauwen!

De film eindigt met een gezicht op het uiterste Oosten van Ned. Nieuw-Guinea, het zoo prachtig aan den voet van het Cycloop Gebergte gelegen Sentani-meer; met een rijdans van wilden, waarvan gezegd wordt:

„...hoe anders zijn de dansen van deze onbeschaafde rassen vergeleken bij de gestylerde verbeeldingen op Bali.”

Vanaf a.s. Vrijdag wordt deze fraaie film door City Theater voor het publiek gedraaid.

Persoverzicht uit de Ind. Bladen.

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Onderwerpen van internationalen aard.

Tegenover al datgene wat Nederland den heer Jules Sauerwein te bewonderen heeft gegeven, stelt hij eenige conclusies in de *Deli Crt.* (20/9 „Een visie op Nederland“). *Holland* loopt gevaar zich wat al te veel op te sluiten in zijn eigen mentaliteit. De koloniale rijken duren niet eeuwig. Frankrijk en Engeland zullen dit stellig eens ervaren en Nederland wellicht ook eens. Ons continent zal zich moeten organiseren, wil het in eerlijke concurrentie kunnen strijden tegen de geweldige Amerikaanse industrie.

Zoolang het meerendeel der circulatiebanken van de wereld het wettelijk voorschrift heeft, dat voor bankpapier een gouddekking moet aanwezig zijn van ongeveer 40 pCt., kan gerust gezegd worden, dat de goudproductie onvoldoende is en een „scramble for gold“ zal blijven bestaan. Indien door gemeenschappelijk internationaal overleg die gouddekking tot bijv. 20 pCt. zou kunnen worden teruggebracht, dan ware het geheele goudvraagstuk van de baan. Het lijkt het *Soer. Hbl.* (12/9 „Alg. Commercieel Over-

zicht“, B.) helaas wel geheel onmogelijk, om op internationaal gebied tot algemeen geldende principes te komen, op welk gebied dan ook. De verschillende partijen zijn zoo talrijk en de wederzijdsche belangen druischen dermate tegen elkander in, dat het slechts bij conferenties blijft, die een resolutie aannemen, welke daarna eenvoudig gedeponereerd wordt.

De oorlog veroorzaakte eene volslagen omwenteling in de wereldsuikerindustrie en besliste den strijd tusschen *riet* en *biet*, ten gunste van het suikerriet. De moeilijkheden, waarmede de suikerindustrie op het oogenblik te kampen heeft, kunnen grootendeels worden ondervangen door degenen, die verantwoordelijk zijn voor de wijze van zaken doen; de crisis is verergerd door de onafhankelijke en niet samenwerkende handelwijze van vele Landen, om de suikerproductie te stimuleren, zonder het cumulatief effect van hunne handelingen op de wereldsituatie te overwegen. Actie door de producenten volgens een vast plan zou eenige maatregelen overbodig kunnen maken, door welke de suikerindustrie kunstmatig gestimuleerd is in zekere Landen, en zoo zou het voor de betrokken Staten aanbevelenswaardig wezen, hunne politiek opnieuw te overwegen en zoo noodig besprekingen te voeren over het ondernemen eener gemeenschappelijke actie. De economische Commissie bij den Volkenbond, betreffende het onderzoek naar den toestand der suikerindustrie, zal voortgaan de ontwikkeling der dingen op dit terrein nauwkeurig gade te slaan, ten einde in staat te wezen den Volkenbond op ieder gewenscht oogenblik de inlichtingen te verschaffen, welke den Bond in staat zullen stellen te beoordeelen of, en zoo ja, welke gemeenschappelijke, internationale actie de oplossing zou kunnen bevorderen van de in beschouwing genomen problemen. (*Soer. Hbl.* 14/9, 3de bl. „De wereld-suikersituatie“).

De nieuwe Minister.

De *Loc.* (9/9, blz. 3) bespreekt de benoeming van den nieuwen Minister van Koloniën en een interview van Z.Exc. in het „Alg. Hbl.“. In het onderhoud wordt door minister De Graaff niets nieuws verklaard, dat reden kan zijn voor ernstige bezorgheid of ontstemming. Dat die ontstemming nochtans tot uiting kwam, komt echter juist omdat er niets nieuws verklaard werd. Rondom ons, zoo links als rechts, houdt men zich bezig met de groote koloniale vraagstukken, en meer dan ooit zijn dat beginselvragen geworden, vragen ook niet van *Koloniale-*, maar van *Rijks-*politiek. Voor Indië niet alleen, maar voor het geheele Koninkrijk zijn zij aan de orde — maar de Minister van Koloniën rept daarvan met geen woord. In Indië nu vragen wij iets anders en daarom vreest *De Loc.*, dat dit hernieuwd bewind niet alleen dezen Minister geen voldoening, maar ook Indië en Nederland geen voordeel brengen zal.

Het beginsel.

Tot het kwaad der *bestuurshervorming* op Java behoorde de ontwrichting van het bestuurscorps en tot de pogingen om dat weg te nemen behoort de instelling der *Werkcommissie nopens de taakverdeling en de bevoegdheden van het B. B. De Loc.* (12/9, blz. 3) hoopt, dat de Commissie in haar advies althans het beginsel, vervat in de nota-Meyer Ranneft, zoo krachtig mogelijk op den voorgrond zal stellen. Er is in Ned.-Indië een permanente niet-Inlandsche groep, die onverbreekbaar is samengegroeid met de bevolking in haar geheel, en die dit ook altijd zal blijven. Zelfs al komt er in de toekomst autonomie, dan zal dit nooit zijn een „Indonesische“, maar een „Nederlandsch-Indische autonomie“. De heer Meyer Ranneft heeft het aldus gezegd: „Het gemengd karakter van de maatschappij neemt niet af, maar toe. De maatschappelijke betekenis der Europeesche groep, en ook hun aantal, daalt niet, maar stijgt. De Inlandsche groep gaat inderdaad — en gelukkig — vooruit. Maar de Europeesche groep groeit sneller. De vooruitgang van verkeer en techniek werken dit in de hand. Het is onjuist te meenen, dat de Maatschappij

M. Z. Booleman's Postzegelhandel
 AMSTERDAM
 Galerij 47 (bij Paleis v. Volksvlijt) - Tel. 34092
IN- EN VERKOOP VAN POSTZEGELS
 Vraagt gratis Prijscourant 5741

ARNHEM EN OMSTREKEN

KUNSTNIJVERHEIDSHUIS

DIE OLDE MUNTE

BAKKERSTR. 26 - ARNHEM - TEL. 23971

HET ADRES 5631

VOOR SMAAKVOLLE GESCHENKEN

ZICHTZENDINGEN OP AANVRAAG

N.V. Linnenmagazijn „t Spinnewiel”

G. H. MEIJER

ARNHEM, Koningstr. 79, Tel. 26077
NIJMEGEN, Betouwstr. 1, Tel. 2459

Tricotgoederen - Huishoudgoederen
Tafelgoederen - Huwelijksuitzetten
Baby-uitzetten 5828

INDISCHE UITRUSTINGEN

KAMERBEEK

BAKKERSTRAAT 3

ARNHEM 5610

MODELHOEDEN

CHAPELLERIES EN NOUVEAUTE'S

Nieuwe Ledenlijst van „Oost en West”

VOOR FIRMA'S, DIE DE EERSTDAAGS TE VERSCHIJNEN NIEUWE VOLLEDIGE LEDENLIJST DER VEREENIGING WENSCHEN TE ONTVANGEN, WORDT DE INGENAAIDE LIJST VERKRIJGBAAR GESTELD AD 12.50 PER EXEMPLAAR, BIJ HET ALGEM. SECRET. DER VEREENIG., K. VOORHOUT 6, DEN HAAG

RAKERS KANTOORBOEKHANDEL

ELECTRISCHE HANDELSDRUKKERIJ
Hommelstraat 11a - Tel. 163 - Arnhem 5566

HET BILLIJKST ADRES HIER TER STEDE. SPECIAALHUIS VOOR VULPENHOUDERS.

Piano's - Vleugels - Autopiano's - Harmoniums
ook gebouwd voor de Tropen - Vraagt Offerte

G. A. J. VAN KALMTHOUT
BISSCHOP HAMERSTRAAT 3 - TELEF. 1562
NIJMEGEN 5439

HAARLEM

Fa. Hk. VAN NIEL Czn. - SCHILDERS

Schagchelstraat 30-32 - Telefoon 11404 - Haarlem
Opgericht 1857.

Laat uw schilderwerk door onze firma uitvoeren en wij garandeeren U dan, dat U in alle opzichten tevreden zult zijn. 5856

N.V. HAARL. MELKINRICHTING „DE SIERKAN”
ZIJLWEG 2-8

SIERKAN'S MELK EN MELKPRODUCTEN
DE BESTE

HAARLEM, Tel. 10831-12535 (bestellingen Hoofdkantoor)
ZANDVOORT, Tel. 46, HEEMSTEDEN, BLOEMENDAAL, AERDENHOUT 5847 BENTVELD

ZUSTER SALA

Pedicure - Manicure - Gezichtsmassage
Haarwassen en Onduleeren

WILHELMINASTRAAT No. 5 - HAARLEM
TEL. 11163 5895

HAARLEM'S MUZIEK-INSTITUUT

Dir.: NICO HOOGERWERF

GEBOUW „CAECILIA” - JANSSTRAAT Nos. 48-50
SPREEKUR ELKEN WOENSDAGAVOND 7-8 UUR

Onderwijs wordt op elk instrument gegeven, zoowel aan vak- als niet-vakstudeerenden. Prospectus op aanvraag verkrijgbaar. Privé spreekuur iederen dag tusschen 12 en 1 uur, Koninginneweg 54, Haarlem. 5861

J. SMIT & ZONEN
HAARLEM

medestr. 45 - Wagenweg 108
Tel. 10876 Tel. 11633

Botermarkt 19
Tel. 12133 5835

Het adres voor Windkussens, Waterzakken, Breukbanden, Buikbanden, elastieken Kousen en Verbanden Verplegingsartikelen is: 5849

„HET GEZONDHEIDSHUIS”

ZIJLSTRAAT 69 - HAARLEM
TELEFOON 12240

15151

UW Adres

voor opnamen aan HUIS en in het ATELIER

Fa. A. BLOKDIJK & Zn. - HAARLEM
Opgericht 1900 - Gasthuisstr. 17 - Tel. 10264

LOOD- EN ZINKWERKERS

Sanitaire inrichtingen - Koud- en Warmwater-, Gas- en Electriche leidingen. 5848

VAN BREEMEN'S BRANDSTOFFENHANDEL

NEEMT PROEF MET ONZE EERSTE KWALITEITEN

BAKENESSERGRACHT 78 SCHOUWTJESLAAN 23
TEL. 10070 TEL. 10848
HAARLEM 5841

W. J. VAN BUCHEM - HAARLEM

SPEKSTRAAT Nos. 3-5 TELEFOON No. 11494

Magazijn van: Sponsen, Zeemleder, Bezems, Boenders, Dweilen, Tafels, Trappen, Droogrekken, Vuilnisbakken en -emmers, Strijkplanken, Mouwplanken, Slijpplanken, gegalvaniseerde en emaille artikelen, Bedkruiken, Speelgoederen, Mandenwerk en Tuinmeubelen. 5850

ABR. MEIJER

GROOTE HOUTSTRAAT 16 - HAARLEM - TEL. 10470

OUDESTE SPECIAAL ADRES VOOR

JAEGER ONDERGOEDEREN: Merk Jansen & Tilanus

DAMES ONDERGOEDEREN: " Wilh. Bengel Söhne

" Ribana

" Miranda 5844

KOUSEN EN SOKKEN

H. J. FEIJE

HAARLEM :: TELEFOON 11292

Speciaal ingericht voor verhuizingen en bergplaats voor inboedels - Stalhouderij - Transporthandel Goederenvervoer - Eigen motorbooten voor passagiers en vrachtdienst. 5843

STOOM WASCH- EN STRIJKINRICHTING W. H. KLOES & ZONEN

SCHEEPMAKERSDIJK No. 32

TELEFOON 13592 - HAARLEM

SPECIALE AFDEELING FIJNGOED 5870

„KWEEKLUST”

Alle soorten Bloemwerken en Kamerplanten

JOH. HESSELINK Jr.

KWEEKERIJ VERSPRONKWEG

WOONPLAATS .. JAN-STEENSTRAAT 89

HAARLEM - TELEFOON No. 11613

K. E. VAN HUIZEN & Co. - HAARLEM

ZIJLSTR. 6 - TEL. 10630 - POSTGIRO 10635

KOLONIALE EN GRUTTERSWAREN
DELICATESSEN - FIJNE VLEESCHWAREN
CONSERVEN 5869

W. C. BERGISCH - BANDAGIST

NASSAUSTR. 12 rd. - TEL. 11288 - HAARLEM

BREUK- EN BUIKBANDEN NAAR MAAT
Specialiteit in Corset-Buikband-combinatie

Alleenverkoop voor Haarlem en omstreken van de Meyrignac Breukbanden. 5840

PROFANE EN RELIGIEUZE KUNST

B. H. STEFFENS

ZIJLSTRAAT 65 - TEL. 14340 - HAARLEM

ETSEN EN GRAVURES

NEUTRALE SCHOOLVEREENIGING „SWEELINCKSCHOOI”

1ste SWEELINCKSTRAAT 22—24 - DEN HAAG

MEISJESSCHOOL VOOR LEERLINGEN VAN 6 TOT ± 19 JAAR - KLEINE KLASSEN

L. O. met Fransch en Handenarbeid. MULO opleiding A en B. Hoofd, Mejuffrouw M. A. G. STEFFELAAR. Inlichtingen verstrekt gaarne Mevrouw E. Ch. STAMM'LER-Böttger, gewezen Directrice der 1ste Lagere Meisjesschool, Koningsplein, Oost, Weltevreden, Schuytstraat 217, Den Haag. 5873

zich beweegt in de richting van de ontwikkeling tot een Inlandsch land. De feiten leeren, dat de ontwikkeling gaat in de richting van een steeds meer gemengde samenleving. Daarbij komt dat ook de nationale gevoelens van alle groepen, dus ook die der Europeesche groep, niet verminderen, maar stijgen. De tendenz is niet dat het gevoel, van een ander ras te zijn, afsljijt, doch integendeel dat het sterker wordt. Men mag deze feiten, dit meer gemengd en het meer heterogeen worden der Maatschappij betreuen en misschien zelfs betwijfelen. Doch zelfs in dit laatste geval schijnt het redelijk die ontwikkelingsmogelijkheid te erkennen, ook in de organisatie van het bestuur. Deze beschouwing van het karakter der Indische Maatschappij is — zoo vervolgt *De Loc.* — volkomen in overeenstemming met de werkelijkheid. Die werkelijkheid moet den grondslag vormen niet alleen van de uitvoering van dat stelsel, maar van ons gansche staatsbestel. In de toekomst is een gescheiden systeem van een Inlandsch en een Europeesch bestuurscorps noodig. Dit dualisme behoeft niet te leiden tot wrijving en contrasten, maar kan integendeel leiden tot een veel doelmatiger en vooral een veel harmonischer werking van het Bestuur.

Wij vestigen de aandacht op *De Loc.* (10/9, blz. 16 „Onze West”; blz. 17 „Onze West”, Prof. dr. J. G. Sleswijk; 11/9, blz. 27 „Politie en Gemeente”), het *Soer. Hbl.* (2/9, 3de bl. „Belangrijke beslissing”; 9/9, 3de bl. „Ongewenschte vertegenwoordiging” van het V. V. L. in den Volksraad, Z.; 7 en 10/9 „De Native States”, Mr. H. D. van Werkum; 10/9 „Beschamend”, Z.), *De Sum. Post* (16/9, „Perzië”) en het *Bat. Nwsbl.* (11/9, 3de bl. „China”).

Een kritieke periode in de ontwikkeling van Sumatra.

Het *Bat. Nwsbl.* (12/9 „Zekerheid”) vraagt aandacht voor het oordeel van *Colonel Sir Robert Williams*, president der „Anglo Dutch Plantations of Java Ltd.”, over pioniers-arbeid en uitbreiding van de werkzaamheden der *Anglo-Dutch*: „Op het oogenblik doen wij geen verdere stappen in deze richting en de reden hiervan is, dat de volgende een, twee jaren waarschijnlijk een kritieke periode zullen vormen in de geschiedenis der ontwikkeling van Sumatra. Gedurende dien tijd n.l. zal er waarschijnlijk een geleidelijke verandering treden in de omstandigheden ten aanzien van het arbeidsvraagstuk. En niemand zal willens en wetens groote bedragen riskeeren ten behoeve van ontwikkelingsarbeid, totdat men er redelijk zeker van is, dat de ondernemingen en het kapitaal, dat men er in steekt, niet in gevaar gebracht worden door de veranderingen, die men bezig is in te voeren.” Ook het *Bat. Nwsbl.* ziet in de onzekerheid ten aanzien van hetgeen ons te wachten staat, een factor van het uiterste gewicht ten aanzien van de welvaarts-ontplooiing met behulp van vreemd kapitaal. Het woord van den afgetreden Minister van Koloniën, dat Indië rust noodig heeft, geldt in de eerste plaats ook voor den grooten landbouw. De groote landbouw moet weten waar hij aan toe is, en hij heeft ook het recht dat te weten. Met het befaamde snelle tempo verdraagt zich zijn ontwikkeling niet. Beperking van de poenale sanctie? Goed... Maar dan volgens lijnen, die voor jaren den koers bepalen, zoodat de groote landbouw voor een zekere periode weet, waarmee hij rekening heeft te houden, zonder opgejaagd te worden door de bedreiging van nieuwe maatregelen, die hij niet voorzien heeft.

Parnabolan. Nieuwste aanslag.

De *Deli Crt.* (16/9) constateert, dat de Landraad met de grootste nauwgezetheid en met bewonderenswaardig geduld de Parnabolan-zaak (moord, gepleegd op mevr. Landzaat) heeft behandeld, totdat niets meer duister bleef dan alleen de psyche en de mentaliteit, die tot zulke daden mogelijk blijkt. In deze zaak (als in de moordzaak te Soekaranda) had de beklagde zich over niets te beklagen. Alles wat in de zitting van den Landraad aan het licht kwam, getuigde van zorg voor den arbeider. De ernst en de spoed, waarmee de vermeende of gefingeerde klachten van dezen contractant werden onderzocht, zijn in het algemeen een zeer gunstig testimonium voor de behandeling en bejegening van den arbeider in de cultures op Sumatra. De *Deli Crt.* betreurt en veroordeelt echter toestanden ter S. O. K., die ongunstig zijn en die aan Sumatra's Oostkust groot nadeel toebrengen; aan het Deli-systeem kleven na deelen vast, welke ondervangen moeten worden met zoo weinig mogelijk schade voor het economisch bestel van dit land.

Den 12den Sept. werd de heer Heming, employé op Doerdjo (Djember), vermoord. Het aantal aanslagen in Java's Oostkust is in den laatsten tijd toenemend. Het valt op, dat de drie ernstigste aanslagen in 1929 werden gepleegd door Madoereezen en direct of indirect verband hielden met vermeende aanspraken op geld, in twee gevallen; om enkele centen. In het geval-Heming ging het er alleen om, of een employé verplicht is zich te laten bedriegen. De meer landelijke geest is in vele streken verdwenen en men kreeg daarvoor een geest van brutaliteit, welke bij dit volk spoedig in het crimineele over-

slaat. Men beginne — adviseert het *Soer. Hbl.* (14/9, 3de bl. Z.) — met den koelie *behoorlijk te behandelen*; de op zichzelf staande employé drage openlijk een wapen en de Regeering overwege of de huidige rechtspraak snel genoeg werkt om een juist antidotum te vormen tegen de psychische besmetting, welke door deze aanslagen ontstaat. Mochten, onverhoopt, de aanslagen in zóódanige mate toenemen, dat zij een blijvend algemeen indruk van onveiligheid zullen geven, dan zij den cultuur-employé er even aan herinnerd, dat er *rashonden* zijn, die geen aanval op hun meester toelaten. Dit moge ietwat hard klinken en het beeld moge weinig aantrekkelijk zijn, nóg ernstiger zou het zijn indien toenemende moordlust den employé *coverdedigd*, of onvoldoende *verdedigd* vond. Als het in de toekomst — de Hemel geve dat het nooit zoover komt — mocht gaan om bescherming van nuttige en niet-schuldige levens, zal ook voor de vreemdste maatregelen niet mogen worden teruggedeinsd.

Wij verwijzen naar de *Deli Crt.* (16 t/m. 21/9 „De moord op Waller” voor den Landraad; 21/9 „Vergift op pasars”, „Gedenkteeken voor mevrouw Landzaat”) en het *Soer. Hbl.* (11/9, 3de bl. „Deli in deining”, Z.).

De Vischvijvers-assaineering.

Er is ter verbetering van den hygiënischen toestand van Batavia vroeger veel gedaan aan de bevoering van de afwatering. Dat heeft zijn goeden invloed niet gemist, doch het malaria-gevaar bleef. In de buurten bij de kust werd geconstateerd, dat de malaria-milt-index niet minder dan 100 pCt. was. Men wist, dat dit malaria-gevaar Batavia uit de vischvijvers aan de kust bedreigde. Van demping en inpoldering moest men afzien wegens de hooge kosten. Eindelijk werd gevonden, hoe vischvijvers moeten worden aangelegd; ook moeten zij geregeld worden schoongehouden. In Oost-Java bevorderde het groote verschil tusschen eb en vloed, dat men bij Batavia niet kent, het goede resultaat van de assaineering. Voor de assaineering bij Batavia werden drie proef-complexen aangewezen, waarvoor 13 millicen werd aangevraagd. De D. V. G. assaineert thans niet alleen de vischvijvers, doch ook de omgeving van de vijvers. Het is gebleken, dat in de nieuwe vijvers de bodem-algen (taj ajer), het voedsel der visschen, reeds aanwezig zijn. Het oppervlakte-vuil is afwezig en dat zal ook steeds afwezig moeten blijven, daar dit juist de broedplaats is van de gevaarlijke Ludlowi-muskieten. In de ongassaineerde vijvers bedekt dit vuil heel het wateroppervlak. Enkele geassaineerde vijver-groepen zullen binnenkort verpacht worden. De *pachters* zullen van de *Gouvernements-vischexperts* niet alleen advies ontvangen betreffende het onderhoud van de vijvers, maar ook desgewenscht inlichtingen kunnen ontvangen aangaande de beste wijze van exploitatie om de hoogste opbrengst te krijgen. (*Java-Bode*, 16 en 17/9).

Indische Oudheden.

De publieke opinie in Ned.-Indië begint zich te verzetten tegen ontvreemding door het Buitenland van de vondsten bij opgravingen. Maar met die ontwaakte belangstelling, met het streven de schatten aan ons te houden, komt tevens de verplichting ze in het belang der menschheid te benutten. Wetenschappelijke instellingen moeten derhalve in Indië in staat worden gesteld om het materiaal te bewerken. Uit dit vermeerderde zelfstandigheidsbewustzijn komt de groote behoefte voort aan instituten, welke de D. V. G., de Mijnbouwkundige Dienst en andere Diensten thans gevoelen. Het nieuwe *Geologische Museum te Bandoeng* heeft — volgens het *Soer. Hbl.* (10, 13 en 14/9, 3de bl.) — het Dep. van Gouvernements Bedrijven 1350.000 gekost. Westersch intellect en doorzettingsvermogen werken hier op gelukkige wijze samen met Oostersch geduld en fijnbewerkte hand. De inhoud van het gebouw is in hooge mate belangwekkend. Het laboratorium is een sieraad voor heel Indië. In het *anthropologisch laboratorium* worden de resten van hoogere wezens dan de pithecanthropos onderzocht. De fossiele visschen in de hall toonen reeds, wat Inlandsche krachten op dit gebied vermogen; zij zijn ware kunstenaars. De meeste skeletten van fossiele zoogdieren komen van Boemiajoe; hier zijn groote kudden *mastodonten* en andere reuzen waarschijnlijk door een lahar verrast. Er is nog geen enkel skelet compleet, maar telkens wordt er een stuk bijgevoegd. De fossiele krokodil is al aardig op weg.

Het *Soer. Hbl.* (9 t/m. 14/9) vertelt van „Het bezoek van den Koning van Siam aan de Verstenlanden”. Onder leiding van dr. P. V. van Stein Cal-

lenfels werd de Tjandi Mendoet en de Boroboedoer bezocht. Reeds eerder hadden Siameesche vorsten belangstelling getoond voor dit complex; in 1896 werd de Koning van Siam in staat gesteld, om 8 karrevrachten met Boeddha-beelden mede te nemen naar Bangkok. De Regeering begreep, dat pogingen in het werk moesten worden gesteld, om na de restauratie van den Boroboedoer ook de oorspronkelijk daarbij behoorende beelden terug te krijgen. In 1928 werden drie basreliefs geretourneerd, die van Prambanan afkomstig waren. De totale lengte der basreliefs van den Boroboedoer bedraagt ± 1600 M. Op verlangen van den Koning werd bij de explicatie speciaal de aandacht gevestigd op de incarnaties en het optreden van Devadatta, den koning van Benares. Offerkaarsen waren uit Bangkok medegenomen; voor het beeld van den Hoofd-Boeddha werden in de nis twee donkerkleurige kaarsen en twee wierookstokjes eigenhandig door den Koning aangestoken.

Sportschool P. C. TIMMER

Kon.-Emmakade 133 - Den Haag - Telef. 33348

BOKSEN SCHERMEN JIU-JITSU

Heilgymnastiek en Massage voor Dames en Heeren

Oost- en West-Ind. Literat.-Overzicht.

Koloniale Studiën.

Inhoud v. h. Aug.-No.: H. A. Grimshaw, † 7 Aug. 1929. Dit „In memoriam” vangt aldus aan: „Een man, die uitblonk in de praktijk der Koloniale studiën, is ons geslacht in *Harold Grimshaw* ontvallen”. En met dit besluit: „Het probleem van de aanraking van het blanke met de andere rassen, van ver-geïndustrialiseerde met agrarische volken, het heele conflict van West en Oost liet hem sinds den oorlog niet meer los. Al zijn werk in Genève maakte hij dienstbaar aan de verzachting van de rastegenstelling, de vermijding mocht het zijn van rasverbittering, die immers het zaad kan zijn van een nieuwen oorlog. Ontzet door de rampzalige gevolgen voor de menschheid van individualisme en egoïsme van individuen en staten gaf hij zich aan den nieuwen opbouw van de menschelijke gemeenschap, waarvoor ons geslacht zich gesteld ziet. Méer heeft hij gedaan, hij heeft zich geheel voor dat grootsche doel gegeven: Op het veld van eer is hij gestorven.” v. A. (prof. bar. v. Asbeck).

Verdere inhoud: Begrotingstechniek en financiële politiek van locale ressorten, door J. de Waard. — De tropische landbouw in de internationale samenwerking, door A. J. Koens. — L'agriculture tropicale dans la collaboration internationale. — Een dringende maatregel, door Mr. G. W. Mossel. — Het federalisme van Canada, door Mr. H. D. van Werkum. — Kolonisatie door Europeanen en Javanen in Nieuw-Caledonië. — Kroniek.

De Indische Gids.

In het October-No.: Verkenningen op het Inlandsch Onderwijsveld, door C. Lekkerkerker. — Het vijfde Congres van de Internationale Kamer van Koophandel, door Rud. du Mosch. — Naar aanleiding van Generaal K. v. d. Maalen's brochure: „Nogmaals het goed recht der oud-gedienden van het N.-I. leger van vóór 1920. — Varia. — Maandel. Revue van Brochures en van Tijdschrift- en Dagbladartikelen. — Buitenland. — Koloniale Literatuur. — Wetenschap, Kunst en Industrie.

Ons Zeewezen.

In het No. van 15 Oct. '29 schrijft H. Craandijk over: Sabang, voorheen en thans.

WAT

ZAL DE TOEKOMST VOOR UW KLEINE BRENGEN

KINDER-VERZORGING
GEZINS-VERZORGING
LEVENJ-VERZM
NILMIJ
S GRAVENHAGE

Hoofdinspecteur voor 's-Gravenhage: F. J. MAHLMAN, Plaats 31 a. 5738

Onze Aarde.

Het Oct.-No. bevat o.m. een artikel van den heer Fred. Oudschans Dentz: Het ontstaan van het stadje Mackenzie en de Bauxiet-nijverheid in Britsch Guyana. — Van J. Sibinga Mulder: De oude en de nieuwe tijd (handelende over den Ind. Landbouw). — Van Jef Last: Dood en Leven in China. — Alles geïllustreerd.

Op reis

(Maand. tijdschrift ter bevordering van het Tourisme) samengesteld uit Lissone's Gazette. In het No. van 15 Oct.: De Eendaagsche S.S.-expres Batavia—Soerabaia v.v. en Bandoeng—Soerabaia v.v. Met foto's.

Maandblad voor Beeldende Kunsten.

In het October-No.: Iets over het masker en over het Javaansche masker, door Th. B. van Lelyveld onder dit motto: „Le masque tombe, l'homme reste. Et le héros s'évanouit. — J. B. Rousseau. Ode à la fortune”... Achterin: Bulletin van de Ver. v. vrienden der Aziatische Kunst. — Fraaie foto's en schetsen door het gansche blad.

Tijdschrift voor Economische Geographie.

Het No. van 15 Oct., No. 10, bevat o.m.: De opening van Sumatra. Land- en waterwegen, spoor- en tramwegen, door B. J. Swart. — Bibliographie en Litteratuur.

Spoor- en tramwegen.

(Tijdschrift voor het Spoor- en Tramwegwezen in Nederland en Indië). Het Nr. van 15 October bevat: De betekenis van de vrije verbinding Solo—Djokja der Ned.-Ind. Staatsspoorwegen.

Het Nederlandsche Java-Instituut.

De mededeeling No. 5 van September '29 is gevuld door de H.H. C. Lekkerkerker, Archivaris v. h. Instituut en door W. H. Ridderhof, den Adj.-Archivaris, met deze bijdragen onderscheidenlijk: Is de natte-rijstbouw op Java door de Hindoes ingevoerd? — Nieuwe woorden in het Javaansch, en: Iets over den Hadj. — Sprokkelingen.

Koninkl. Magnetisch en Metereologisch Observatorium te Batavia.

No. 8 der Verhandelingen bevat het Klimaat van Nederl.-Indië, door Dr. C. Braak. — Deel II: Buitengewesten behalve Sumatra. — In Holl. en Engelsche tekst.

De Indische Mercur

Het No. van 16 October bevat een mededeeling van de uitgevers, welke hier met instemming aangehaald wordt: „Het komt in den laatsten tijd herhaaldelijk voor, dat artikelen uit de Indische Mercur (en andere bladen — Red. K.W.) door andere tijdschriften, geheel zonder bronvermelding en met weglating dikwijls van den naam van den schrijver, worden overgenomen. Met het oog hierop maken wij ernstig opmerkzaam op de mededeeling aan den kop van ons weekblad opgenomen, dat het in den vervolge niet geoorloofd is, opstellen in andere periodieken over te nemen, zonder de uitdrukkelijke toestemming van den schrijver of uitgevers. Het spijt ons, dat wij tot dezen maatregel moeten overgaan. Nu wij daartoe verplicht werden, zullen wij echter deze bepaling streng doorvoeren,

en indien toch wordt doorgestaan met het overnemen van artikelen zonder toestemming, daartegen ernstige maatregelen nemen.

Verdere inhoud: De cultuur van vruchten in de Ommelanden van Batavia, door J. J. Ochse, besproken door Ir. W. Spoon. — De prijs van de suiker, door Dr. H. C. Prinsen Geerlig. — Het nieuwe rubberplan. — Het bankwezen in Britsch-Indië. — Voorts de gebruikelijke berichten, mededeelingen, verslagen, emissies, enz.

De Indische Post

van 14 September '29 opent, als gewoonlijk, met Onze Meening over de Graaff, met dit slot: „Een intermezzo-Kabinet met den daarbij uitnemend passenden intermezzo-minister van Koloniën. Dat is de tenor van deze benoeming”. Artikelen: Een tentoonstelling van Duitse kunst in Nederl.-Indië, door Mr. M. — Tante Pos en de Machine, door Kees van Bruggen. — Voor de derde maal naar Karakorum, door Ph. C. Visser. — De verloving, door Joh. Koning (bellettr. bijdrage) e.a.

De Indische Verlofganger

van 11 en 18 Oct. In het No. van den 11en: Het tienjarig bestaan van het I.E.V., door de afd. Nederland luisterrijk herdacht; met foto. — Indische schilderkunst, door S. Kalf. — Een postzegel-tentoonstelling te Malang. — In het No. van den 18en: Een Indische Vlootkommandant in 1819 (Vice-Admiraal C. J. Wolterbeek), door S. Kalf. — Kanibalen-manieren, door C. Vis-Janssen v. Raaij.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.

Het No. van 7 Sept. '29 opent met: De Lintjesbui (de Kon. onderscheidingen van 31 Aug. 11.), waarbij met één enkele uitzondering geen enkele planter werd bedacht. Het slot van dit opstel luidt aldus: „Het zij zoo. De Cultures, waaronder we hier ook de suiker rekenen, blijven de kurk, waarop Indië drijft. En op die kurk drijven allen, ook de ambtenaren, gedecoreerd of niet gedecoreerd, knus en rustig mede. De wakkere volgelingen van Godin Ceres, zoo vaak miskend en vergeten, zij houden stevig de hand aan den ploeg, zij zwoegen verder, niet voor „blikjes”, doch voor de productiviteit en de welvaart van dit land. Zij wrokken niet, als deze bui andermaal langs hen heen trekt, welgemoed werken zij voort. — In onze Cultures piekert men vaak meer over een ander soort buitjes — over de frisschere, zuiverende buitjes van Moeder Natuur. — Palmam qui meruit, ferat!

Voorts opstellen van landbouwkundigen aard. Sprokkelingen op dit gebied uit binnen- en buitenlandsche pers.

Korte berichten.

v. Landb., Nijverheid en Handel. (Uitgave v. h. Departement te Buitenzorg). In het No. van 13 Sept. de berichten, statistieken, naar wekelijksche gewoonte.

Bulletin of the Netherlands East Indian Volcanological Survey.

Dat van September '29, No. 20 en 21, handelt over „Volcanic phenomena during the months of April and May 1929. — Met schets van Krakatau.

Zending- en Missieperiodieken.

Wolanda-Hindia, tijdschrift voor jongeren. In het October-No. o.a.: Lector in Indië, door Dr. H. Kraemer en De jeugd en de Koloniën, door Dr. C. P. Gunning.

Kolon. Missie-tijdschrift v. d. Ind. Missievereeniging van Oct.: Voortrekkers van de Missie, door S. Kalf.

Neerlands Indië Land en Volk enz., onder leiding van Prof. D. G. Stibbe. De 15e afl. vervolgt: Het Onderwijs in Nederl.-Indië; daarna Eeredienst en Zending, door Dr. J. W. Gunning, herzien en aangevuld door D. Crommelin. — Wederom met fraaie foto's.

Medisch Missiemaandblad In het No. van 1 Oct.: Dysenterie, door Dr. G. E. H. Verspyck Mijnsen (II) en Vergiften van Ned.-Indië. — De Poetjoeng, door D. H. Arends.

Nieuwe Boeken.

Het heilig huwelijk van hemel en aarde. Proefschrift v. Dr. i. d. letteren, door H. Th. Fischer.

De Geneeskunde in den dienst der O.-I. Compagnie in Nederl.-Indië, door Dr. D. Schoute.

Tiere, Tänzerinnen und Dämonen, door Lola Kreutzberg.

Suriname.

Toen op 19 September het bericht hier aankwam dat Lindbergh en zijn vrouw waren vertrokken voor een vliegtocht met Paramaribo als eindpunt, spraken wij in ons nummer van 26 September het vertrouwen uit dat men in Suriname den kolonel en zijn echtgenoot waardig zou ontvangen.

Deze verwachting is verre overtroffen. Het comité dat gevormd was om de ontvangst te regelen, heeft zich voortreffelijk van zijn taak gekweten. De ontvangst was schitterend, zoo zelfs dat de heer Thrips — die als president van de Pan American Airways den vliegtocht had medegemaakt — kon verklaren, dat na Parijs en New-York nergens hartelijker ovatie aan Lindbergh was gebracht dan te Paramaribo. Ook Lindbergh zelf heeft zich uitgelaten dat hij getroffen was door de hartelijke ontvangst.

Over de glorieuze ontvangst uit „De West” van 24 Sept. het volgende:

„Paramaribo staat in het teeken van Lindbergh. Het eerste bericht, dat ons kleine land bezoek zou krijgen van den grooten vlieger, werd eenigszins wantrouwend begroet. Maar toen de officieele bevestiging kwam, was het enthousiasme groot. Men kreeg dadelijk Lindbergh-hoeden, Lindbergh-schoenen, Lindbergh-decoraties en wat niet al!

Om vier uur gistermiddag, het tijdstip waarop Lindbergh hier zou arriveeren, was half Paramaribo naar den Waterkant gestroomd. De stad wachtte in vlaggetooi op den vliegenier.

Lindbergh liet echter op zich wachten. Eindelijk kwam telegraphisch bericht uit Demerara, dat Lindbergh om half vier van daar vertrokken was en ongeveer half zes hier zou aankomen.

De spanning steeg per minuut. Aller blikken tuurden den horizon af in Noordelijke richting. Plotseling echter ronkten de motoren van het Westen. Lindbergh had den omweg om Braampunt versmaad en kwam recht over het bosch van Sarumacca op Paramaribo af. Laag vliegend over de stad cirkelde hij een vijf minuten, alvorens in de rivier te dalen op een wijze die volgens deskundigen buitengewoon was.

Nadat het vliegtuig met behulp van een motorboot verankerd was — waarmede veel meer tijd dan noodig was, verloren ging — stapten Lindbergh en echtgenoot en de verdere passagiers — onder wie de heer Thrips, president van de Pan American Airway — over in de motorboot Noord Holland, waarin zich het comité van ontvangst bevond. Omstreeks half zeven stapte Lindbergh bij de Marinetrup aan wal, waar de militaire muziek was opgesteld en hem het welkom werd uitgebracht namens den gouverneur, door den kapitein-adjutant Six Dijkstra, terwijl verder aanwezig was de heer Prey, administrateur van financiën. Lieve meisjes boden bloemen aan aan mevrouw Lindbergh en aan mevrouw Thrips, die met haar echtgenoot was medegekomen.

Het volk bracht den beroemden vlieger een geweldige ovatie. De markt vrouwen spreidden hoofd- doeken over den weg dien hij moest gaan, een eerbewijs gewoonlijk alleen weggelegd voor de vertegenwoordigers van de Kroon.

En zoo stapte Lindbergh, onder de voortdurende toejuichingen van de samengepakte menigte, over het Gouvernementsplein, naar de woning van ir. de Munnick, directeur der Surinaamsche Bauxite Maatschappij.

Uiterlijk onverschillig schreed Lindbergh, gevolgd door zijn echtgenoot, voort, zoo nu en dan met een handbeweging dankend voor de ovatie. Wie hem daar zag gaan, de lange, ietwat gebogen gestalte, eenigszins den indruk makend van vermoeidheid, kon zich moeilijk voorstellen dat deze eenvoudige jongeman op dit oogenblik misschien wel de meest populaire held ter wereld is.

Het was jammer, dat de schemering reeds was ingevallen, zoodat het niet mogelijk was om foto's te nemen van den intocht van Lindbergh. Op de hooge stoep van huize de Munnick keerde Lindbergh zich nog eens om, om de menigte met een handbeweging dank te zeggen. Mevrouw Lindbergh, een bouquet in de hand, maakte een gracieuse buiging.

De menigte verzamelde zich nu op het Gouvernementsplein, in de hoop dat de beroemde vlieger zich nog eens zou vertoonen op een der bovenbalkons. Het huis straalde in een zee van licht, ter-

Strengste discretie, accurate bediening, prima kwaliteiten en soepele betalingsvoorwaarden zijn de factoren, waardoor ieder Repatriërende bij voorkeur koopt in

MAGAZIJN „DE RESIDENTIE”

LANGE BEESTENMARKT 119-127

DEN HAAG :: TEL. 15555

— GROOTE SORTERING —

**DAMES- en HEERENKLEEDING
MEUBELN - BEDDEN - RADIO**

ENZ. ENZ. ENZ.

wijl niet minder dan vier elektrische lampen ter sterkte van 500 kaarsen de geheele omgeving verlichten.

Volgens program zou Lindbergh dineeren ten Gouvernementshuize. Na den maaltijd ten Gouvernementshuize zou de fakkeloptocht met militaire muziek moeten plaats vinden, doch Lindbergh maakte bezwaar om daaraan deel te nemen. Na heel veel moeite gelukte het ten slotte hem over te halen. Hij weigerde echter beslist de voor hem bestemde versierde auto, zoodat daarin plaats nam president Thrips, vergezeld van den hoofdspecteur van politie. De heer Thrips kwam daardoor in de eigenaardige positie te verkeeren, dat hij — zittende in de versierde auto — bij den rondgang werd toegejuicht als Lindbergh. Hij was te bescheiden om die eer te aanvaarden en groette dus niet terug, zich er toe bepalende om te kijken in de richting waar de echte Lindbergh met zijn echtgenoot zat.

Onnodig te zeggen, dat de fakkeloptocht een ontzettende menschenmassa op de been bracht. Door balkonversieringen, illuminatie, het ontsteken van Bengaalsch licht, enz. werkte het publiek tot het slagen van dit nummer mede. De heer Thrips betuigde later zijn bewondering voor de beschaafde wijze waarop het publiek zich over het geheel had gedragen en over de uitstekende orde-maatregelen vanwege de politie. Elders in West-Indië had Lindbergh op zijn zegetocht minder gunstige ervaringen in dit opzicht opgedaan, zoodat hij dan ook om die reden aanvankelijk bezwaar had aan den tocht deel te nemen.

Nadat de stoet ontbonden was voor de woning van den Gouverneur, begaf het echtpaar Lindbergh, vergezeld van Gouverneur en gade, zich naar de Buiten Sociëteit Het Park, waar volksdansen waren georganiseerd ter eere van den bezoeker. Vooral de Boschnegerdansen (waarvoor men Boschnegers had laten komen heelemaal van Gansee) waren merkwaardig. Ook de Indiaansche dansers van de Surnaukreek waren schitterend. Verder zag men er dansen uitgevoerd door Javanen, Britsch-Indiërs en Creolen.

Het was een verbroedering van belang tusschen al die dansers, die zelf zooveel plezier in de zaak hadden, dat zij nog lang na het program maar steeds bleven dansen.

Door het comité is aan Lindbergh een leeren album met mooie foto's van Suriname, afkomstig van de gezusters Curiel, aangeboden. De hoeken van het album met gouden plaatjes versterkt door den heer Abrahams. Vóór in het album is een calligraphische opdracht aangebracht door den heer Ed. la Rose.

Door de vlechtschool van het Mariapatronaat is aan Lindbergh een fijne Panamahoed aangeboden en aan mevr. Lindbergh een raffia tashje. Toen mevr. L. den hoed zag, wenschte zij er ook een te hebben, aan welken wensch de vlechtschool voldeed.

Lindbergh nam één dag rust. Bij zijn vertrek den volgende dag vloog hij — een aardige trek — nog even over het leprozenetablisement Châtillon.

„De Periskoop”, algemeen weekblad voor Suriname, heeft op 21 September een „Lindbergh-nummer” uitgegeven.

Op het onderhoud dat de redacteur van „De West” met Lindbergh had, komen wij in een volgend nummer terug.

De post die Lindbergh meenam telde 4886 stukken.

In het „Handelsblad” van 17 Oct. de afbeelding van een enveloppe met den eersten vliegtocht uit Suriname verzonden.

* * *

„De West” van 20 September schrijft:

„De passagiers van het s.s. Oranje Nassau, dat Zondag hier arriveerde, hebben het buitenkansje gehad om de Graaf Zeppelin te zien, op de terugreis van Amerika naar Friedrichshafen.

Het luchtschip bewoog zich, ter hoogte van Lisabon, met groote snelheid op een hoogte van ongeveer duizend meter. Het was bij prachtig weder goed te onderscheiden en maakte, mede door zijn rustigen gang, een overweldigenden indruk. Ongeveer twintig minuten kon men het gevaarte blijven volgen.”

* * *

De gouverneur heeft een ontwerp ingediend bij de Koloniale Staten tot wijziging van de goudverordening, waardoor vrijer onderzoek naar delfstoffen dan tot dusverre mogelijk zal worden.

* * *

Met ingang van 1 Januari 1930 wordt de geheele gelijkstelling op onderwijsgebied in Suriname ingevoerd. Dat wil zeggen: dat alle kosten van het onderwijs geheel ten laste komen van het gouvernement. In verband hiermede zal voortaan ook het schoolgeld, zoo van bijzondere als openbare scholen, gelijk zijn.

* * *

De Gouverneur heeft een commissie benoemd, bestaande uit den onder-voorzitter van den Raad van Bestuur als lid en voorzitter, en den admini-

Wissel In- en Verkoop

Credietbrieven

Telegrafische

Uitbetalingen

Hollandsche Bank voor West-Indië

Keizersgracht 255 AMSTERDAM.(C) Tel. 31290 en 35290
CURAÇAO CARACAS

Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië, Venezuela, Columbia en Midden-Amerika. 5008

Incasseringen
Handelsinformaties
Rembours- en
Document.-Credieten

strateur van financiën, den commandant der troepen, den commissaris van politie en den districts-commissaris van Suriname, als leden, met opdracht de vraag in studie te nemen en daarover advies uit te brengen in hoeverre wijziging van de tegenwoordige samenstelling en sterkte van de politie en de landmacht gewenscht geacht moet worden, dan wel of het aanbeveling verdient tot smelting dezer corpsen over te gaan.

In dit verband vestigen wij de aandacht op een artikel van den heer J. W. van Oorschot „Eene militaire beschouwing omtrent de kolonie Suriname” in den eersten jaargang van „De West-Indische Gids”.

* * *

In „De Aarde” van November een geïllustreerd artikel van den heer Fred. Oudschans Dentz: „Het ontstaan van het stadje Mackenzie en de bauxiet-nijverheid in Britsch-Guyana”.

Curaçao.

De bovenwindsche eilanden.

Wij lezen in de *Amigoe di Curaçao* van 14 September l.l.:

„Uit goede bron vernemen wij uit St. Martin, dat de rede van den heer R. J. Beaujon in den Kol. Raad op 5 Aug. l.l. gehouden, weinig bijval aldaar geogst heeft. De kleinere wijze waarop de heer Beaujon over de voorstanders van de afscheidingsbeweging gesproken heeft, maakte er een zeer onaanneemelijke indruk. De spreker gaf blijk van misvatting door deze beweging voor te stellen als een opheffing tegen Curaçao door drijvers en belhamels. De kwestie is dat men daar voortdurend voelt, zoo zegt men, dat men met de Benedenwindsche eilanden niets gemeen heeft en daarom meer heil verwacht van een bestuur onmiddellijk van uit Holland.

Wat betreft de positieve voorstellen van den heer Beaujon tot opheffing van St. Martin, kan naar onze berichtgever schrijft, gerust gezegd worden dat niemand er damaanleg wenscht en men ook niet begrijpen kan dat hij zoo'n voorstander hiervan is, gelet op het feit dat in het begin van zijn bestuur als gezaghebber hij op de toenmalige domeingrond „Belvédère” een dam heeft aangelegd, welke binnen enkele maanden tengevolge van de orkaan 1924 totaal weggevaagd werd. En dan, de heer Beaujon zegt wel dat damaanleg door het Bestuur op domeingronden een gebiedende noodzakelijkheid is. Maar op welke domeingronden stelt hij zich die damaanleg voor? De bovengenoemde plantage „Belvédère” is thans geen domeingrond meer, werd tijdens het bestuur van den heer Beaujon aan particulieren verkocht. Herhaling van een dergelijk geldverspillend experiment als in 1924 is dus op die plantage uitgesloten. Verder heeft het Gouvernement nog twee domeingronden, n.l. Point-blanche en Fort-hill, welke landerijen echter totaal woesten grond uitmaken.

Deskundigen beweren, dat tengevolge van de bodemformatie damaanleg hier nooit succes zal hebben. Men verwacht hier meer van arthesische putten.

Wat de zoutindustrie betreft, neemt de heer Beaujon de huidige exploitanten in de bescherming. De schuld ligt volgens hem niet aan de wijze van exploiteeren, doch aan exogene invloeden, tariefwetgeving van de Engelsche en Fransche eilanden, concurrentie van Amerikaansch mijnzout etc. Een opvatting, die door ieder onbevooroordeeld beoordeelaar bestreden zal worden. De primitieve wijze van exploitatie en kapitaalgebrek zijn de drawbacks van de St. Marijnsche zoutindustrie. Deskundigen als Ir. Langemeyer (zie West-Indische Gids van September en October 1922) zijn het er roerend over eens. Laatstgenoemde komt o.a. tot de conclusie, dat indien verbeteringswerken niet aangelegd worden en behoorlijk ruim gefinancierd, opbloei van de St. Marijnsche zoutindustrie absoluut uitgesloten is, en dat alleen als het zoutbedrijf op een ruime moderne leest geschoeid wordt, ten laatste ook voor St. Martin kan worden bewaarheid de uitspraak van den heer van der Kemp: „Wegens de tropische warmte is het zout maken onder en bij den evenaar een loonende arbeid.” Ook de voorganger van den heer Beaujon, n.l. gezaghebber van der Zee, was van dezelfde meening. Men sla maar eens het Kol. Verslag 1923 er op na.

Bevreemding heeft het ook gewekt, dat de heer Beaujon met geen enkel woord invoering van een stoomverbinding heeft aanbevolen.”

De onteigening van Rooy Canario en Sufisant.

Indertijd hebben wij meegedeeld, dat tijdens den staat van beleg het gouvernement van Curaçao in bezit genomen heeft de door Venezolanen bewoonde gronden in het tweede district Rooy Canario en Sufisant. Wij kunnen hier niet beoordeelen, of en in hoeverre deze maatregel door den drang der omstandigheden geboden was. De particuliere correspondent van de „N. R. Ct.” meent, dat dit besluit maar bij heel weinigen instemming zal ontmoeten. Hij ziet daarin een daad tegen de Venezolanen en vraagt: „Welken indruk moet deze handeling van het bestuur van Curaçao maken op de hier vertoevende Venezolanen, die in hun land vandaag mischien rebel, morgen wellicht regeerder kunnen zijn?” Dit betoog is ons niet recht duidelijk. Wij weten niet wat het bestuur sedert de inbezitting met deze gronden gedaan heeft en voornemens is daarmee nog te doen. Intusschen kan deze geschiedenis voor de Curaçaosche juristen een kluitje om van te smullen opleveren. Wij hebben reeds te verstaan gegeven, dat ons twijfel gewettigd lijkt, of de afkondiging van den staat van beleg in overeenstemming met het regeeringsreglement is. In de

DANSINSTITUUT
LEND
BEZUIDENHOUT
85

Telefoon No. 71164
Tramlijnen 3-4-7-13
DEN HAAG

WIJ LEEREN U
DE MODERNE
DANSEN IN
VIER LESSEN

Curaçaosche Courant van 13 September l.l. vinden wij nu de mededeeling van een exploit namens de „kolonie” Curaçao aan de gezamenlijke erfgenamen-nakomelingen van wijlen de echtelieden Andries Louis de Lannoy en Antonetta Arietta Ribbius, beiden op Curaçao gewoond hebbende en omstreeks 1830 overleden, waarbij hun als schadevergoeding f 300.000.— aangeboden wordt. De aankondiging vermeldt, dat de erfgenamen-nakomelingen onbekend zijn en dat het exploit gedaan is op de wijze bij art. 5 no. 6 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voorgeschreven.

De correspondent der „N. R. Ct.” vermeldt nog, dat hier sprake is van een in fidei-commis bezeten onroerend goed, groot ongeveer 100 H.A.

Spaar- en Beleenbank.

Het verslag van de Spaar- en Beleenbank van Curaçao over 1928-1929 is verschenen. Wij willen er gaarne iets uit vermelden.

„Met genoegen kan wederom worden geconstateerd, dat de renten op hypotheek en obligatiën geregeld werden betaald. De weinige debiteuren, die hierin achterlijk bleven, werden allen met gunstig gevolg aan hunne verplichtingen herinnerd.

De inlagen op de spaarbankboekjes bedroegen f 287.236.44 en de terugnamen f 268.695.21. De tegoed gemaakte interesten op de belegde sommen bedroegen f 33.335.10. Uitgegeven werden 437 nieuwe boekjes.

Op panden werd beleend f 98.228.—, terwijl f 96.333.— aan hoofdsom werd afbetaald en f 9.128.62 aan interest.

De panden, in de maanden November 1928 en Mei en Juni 1929 verkocht, waren aan kapitaal en interest schuldig f 4.951.— en f 967.23 en brachten bij verkoop op f 10.646.65. Voor de eigenaars bleef er f 4.736.92 over, terwijl de instelling f 8.50 verlies leed.

Op hypotheek werd een bedrag van f 142.600.— ter leen verstrekt. Aan hoofdsom werd f 84.733.— afgelost en aan interest f 47.590.60 betaald.

LENS AANDEWIEL & DIJK
DEN HAAG
DE RIEMERSTRAAT 184
TEL. 33984

Op obligatiën werd f 3.257.— afgelost en aan interest f 1.372.61 betaald.....

Het bestuur stelt voor van het bedrag van f 11.631.87 op het Credit van Winst- en Verliesrekening de som van f 6.500.— aan dividend naar reden van f 50.— per aandeel uit te keeren en het saldo ad f 5.131.87 te brengen op het reservefonds."

Koloniale Raad.

Men heeft aan de *Amigoe* de opmerking gemaakt, dat het verwijt aan den Kolonialen Raad, waaruit wij een en ander mededeelden in ons blad van verleden week, onverdiend is, voor zoover betreft het zwijgen over de plannen tot woningbouw van het gouvernement. „Volgens parlementaire usance” zou dit stilzwijgen beschouwd moeten worden als een stilzwijgende acclamatie, een volkomen instemming, met het plan.

Het blad vindt hierin aanleiding het verwijt terug te nemen.

Intusschen deelt het ook mee, dat reeds een begin gemaakt is met de uitvoering van den voorgenomen woningbouw. 15 September werden de eerste materialen uit Holland verwacht en begin October verwachtte men een der vertegenwoordigers van de firma Bokhoven te Gouda met arbeiders.

Don Manuel Perez.

Op 84-jarigen leeftijd is de vroegere consul van San Domingo, den bekenden heer Manuel Perez, „jubilerend consul”, zooals de *Amigoe* schrijft, van dien staat, op Curaçao overleden.

Nieuwe stoomvaartlijn.

Naar wij vernemen zijn er plannen in studie, waarvoor de heer De Kok hier eenigen tijd vertoefd heeft, voor de oprichting van een nieuwe stoomvaartmaatschappij: de West-Indische Maatschappij.

In hoofdzak zijn de schepen dezer lijn bestemd voor den uitvoer van hout van Suriname naar Nederland. Om echter het bedrijf meer rendeerend te maken, overweegt men ook plannen, om kleinere schepen van ongeveer 1000 ton in de vaart te brengen, met subsidie van het Bestuur van Suriname en Curaçao, tusschen Suriname, Trinidad, Curaçao, Aruba en Bonaire, en misschien ook op de Bovenwindsche eilanden. (A. d. C.)

Belastingwetgeving

Hoe de Koloniale Raad ongevallige wetsvoorstellen weet uit te stellen, blijkt uit de wijze van doen met het ontwerp tot wijziging van de inkomstenbelastingverordening 1906, waarbij de eigen aangifte het onbeholpen tegenwoordige stelsel moet vervangen. 23 Augustus 1929 is verschenen het Eindverslag op het ontwerp, dat 23 November 1927 is ingediend. 13 Februari 1928 was het Voorloopig verslag verschenen, dat 8 Augustus 1928, dus meer dan een jaar geleden, was verschenen.

Uit den Verren Vreemde.

Belangrijke gebeurtenissen in Afganistan.

Konden wij bij onze vorige mededeelingen over Afganistan, over een lang tijdperk, verklaren „veel gebeurd, maar weinig veranderd”, ditmaal kan dit laatste niet gezegd worden over een verloop van slechts enkele weken. In Kaboel heeft alles een gewijzigd aanzicht gekregen en in het geheele land is ook veel veranderd.

In onze vorige teekening van den toestand vertoende Habib Oellah zich aan zijn Fransche bezoekers als de emir, die alle belangen wist te vereenigen en te verzoenen, en die door zijn kleeding, heden in smoking, morgen in oud-nationale dracht, zelfs wilde doen uitkomen hoe hij volkstraditie en modernisme beide tot hun recht wist te laten komen. Wij stipten toen daarbij aan, dat zijn machtsvertoon niet kon verbloemen wat er buiten Kaboel woedde en giste. Maar door het onbetrouwbare van de schaarsche berichten kon men zich toch geen begrip vormen van den eigenlijken toestand.

Nadat de voormalige emir, Aman Oellah, het land verlaten had, was de leiding van den strijd, die tegen Habib Oellah voortgezet werd, overgegaan in handen van Nadir Khan, een neef van den gevluchten vorst. Deze bleef de vlag van Aman Oellah voeren, hij bleef ook verklaren dat hij voor **zich** zelf het

emirschap niet verlangde.

Uit de verwarring van berichten scheen nu sedert begin October met eenige stelligheid te lezen, dat Nadir Khan in het voordeel kwam. Verschillende stammen kozen zijn partij, zijn strijdkrachten wonnen veld. Den 9en October bevatten de bladen het nieuws, dat de voorsteden van de hoofdstad bezet waren, door troepen onder bevel van Nadir's broeder Shawali.

Daarop wist een telegram te melden, dat de bevolking van Kaboel, die veel te lijden heeft gehad van de wreedheden van Habib, de binnenrukkenden als verlossers te gemoet ging. Dit bleek waar te zijn.

De emir van acht maanden, de gewezen waterdrager, voelde zich onmachtig tot verder krachtig verweer. Hij zocht een veilig heenkomen in een der vestingen, Ark.

Toen de berichten vasten vorm kregen, bleek dat deze toestand reeds op 6 October ingetreden was. Nadir Khan was daarna zelf in Kaboel gekomen. Hij ontving er 13 October die diplomatieke vertegenwoordigers van vreemde mogendheden, welke er gebleven waren, om hun mede te deelen, dat binnenkort, een nieuwe regeering zou worden gevormd, en de normale betrekkingen met het buitenland hersteld zouden worden.

De vertegenwoordigers van het meerendeel der vreemde staten hadden, zooals men zich herinneren zal, een half jaar geleden Kaboel verlaten.

Bij de vraag: wat nu? vernam men, dat Aman Oellah, die, zooals men weet, als vorst in ballingschap te Rome woont, verzekerde den loop der zaken gelaten af te wachten. Hij zou zich voegen naar de leiding, die Nadir Khan aan dat verloop zou geven. En deze, de overwinnaar bleef van het koningschap afkeuze.

De mooie rol is hem zoo toebedacht gebleven.

Hij heeft Habib Oellah in zijn belegerde citadel een ultimatum van 3 dagen gesteld. Deze gaf zich niet over. Na een zwaar bombardement viel ook dit reëduit in handen van den aanvallers.

Als het desbetreffende bericht waarheid bevat, is Habib Oellah krijgsgevangen en komt hij voor een krijgsraad, die vonnissen zal over vele wreedheden, die hem ten laste worden gelegd."

Volgens andere berichten is Habib gevlucht en wordt hij overal gezocht.

Intusschen werd in Kaboel een bijeenkomst van stamhoofden (andere berichten spreken van een nationale vergadering, is dat i.c. wellicht hetzelfde?) beïegd. Deze heeft zich zóo duidelijk en zóo beslist uitgesproken voor een koningschap van Nadir Khan, dat deze voor die roepstem is gewicht.

't Is dus wel eigenaardig gegaan. In een land waar veien zich erg begeerig toonen om emir te worden, waar deze om den troon vechten, valt de scepter ten deele aan een generaal-staatsman, die halsstarrig beweert en verklaart, het koningschap niet te begeeren, niet te verlangen.

Misschien werkt dit mede om de populariteit van den „nationalen held” te verhoogden. De nieuwe koning wordt, zoo luiden althans de berichten, in geheel het land met geestdrift gevierd en gehuldigd.

Voor Afganistan ware 't te hopen dat een door geheel het volk gewenschte vorst onbetwist het bestuur in handen mocht krijgen.

Nadir Khan maakt den indruk van een bekwaam, bezadigd staatsman te zijn, hij staat tusschen het starconservatisme van Habib en de hals over kop moderniseering van Aman, door zijn verblijf in het buitenland en zijn voormalige gezantspositie bij Europeesche hoven heeft hij voldoende kijk op het diplomatieke verkeer.

Van den nieuwen vorst kan dus veel goeds worden verwacht. Maar Afganistan is 't land van woeling en verrassing.

Egypte.

Met de extremistisch-nationalistische Wafd, die een meerderheid in het Egyptische parlement had, kon koning Foad niet opschieten, en de Britsche hoge commissaris Sir George Lloyd nog minder. Nog geen jaar geleden besloot de premier Mahmoed Pasja — die lid was geweest van een Wafd-ministerie, doch uitgetreden was om zich aan te sluiten bij de meer gematigde liberalen — daarom, met goedkeuring van koning en hoge commissaris, het parlement voor drie jaren te ontbinden. In dien toestand verkeert Egypte nog; maar de kentering is ingetreden en zij slaat sterk door.

Mahmoed wil ook tot de onvoorwaardelijke onafhankelijkheid van zijn land komen. Maar hij verwachtte, voor de opheffing van de punten van voorbehoud die Engeland daarbij nog steeds maakte, meer van kalm overleg, dan van een vijandig tegen elkander ingaan.

De lente bracht in Engeland het labour-ministerie aan het bewind. Opzet of toeval Londen zag tegelijkertijd koning Foad, minister-president Mahmoed Pasja, George Lloyd binnen zijn muren. Henderson, de nieuwe Britsche minister van buitenlandse zaken, gaf dadelijk aan Sir Lloyd te kennen, dat hij niet langer de gewenschte vertegenwoordiger van de Britsche inzichten in Egypte was, zoodat deze dan ook dadelijk ontslag vroeg.

Onderhandelingen tusschen den Britschen en den Egyptischen minister leiden nu spoedig tot overeenstemming. Engeland zou de Egyptische reg. in gewone tijden de vrije hand laten waar 't de verzekering betreft van de veilige vaart door het Suezkanaal, de twee mogendheden zouden weer samenwerken in Soedan, Londen zou meewerken om de rechtspraak over buitenlanders geheel aan den Egyptischen rechter te doen toevertrouwen en om Egypte als lid in den Volkenbond te doen opnemen.

Eigenlijk konden de Wafd-mannen niet meer verlangen. Maar als Mahmoed gedacht mocht hebben, door dezen bij zijn terugkeer in 't land toegejuicht te worden, dan heeft hij zich toch vergist.

Henderson had de voorwaarde bedongen, dat de nu ontworpen overeenkomst zou worden goedgekeurd door een weer regelmatig gekozen parlement. Om dit te bereiken was de instemming van de Wafd-partij noodig, want deze beschikt over een meerderheid onder de kiezers.

Nahas Pasja de leider van de Wafd toonde zich echter volstrekt niet genegen om aan Mahmoed, die uit zijn partij en uit zijn ministerie getreden was, de lauweren te gunnen. 't Komt, zoo redeneerde hij ongeveer, niet zoo zeer op de papieren bepalingen dan wel op de uitvoering aan. Daarom wil de Wafd alleen instemming met het ontwerp op haar verkiezingsprogramma stellen, indien zij weet, dat zij, bij een verkregen meerderheid ook het bestuur in handen zal krijgen. Voorts wenschte zij den verkiezingsstrijd niet in te gaan, onder een regeering Mahmoed, die het parlement voor drie jaren had willen schorsen.

Onderhandelingen, van Nahas, Mahmoed, koning Foad, de nieuwe Britsche hoge commissaris Sir Percy Loraine, hebben geleid tot het aftreden van het ministerie Mahmoed; Nahas heeft op zich genomen het ontwerp-overeenkomst aan de Wafd-partij als verkiezings-leuze aan te bevelen; om de verkiezingen te regelen en den goeden gang van zaken te verzekeren is een zaken-ministerie onder Adly Pasja gevormd, die zelf geen scherpe partijman is.

De naaste toekomst schijnt zoodoende te wijzen op verkiezingen, die aan het ontwerp Henderson-Mahmoed alle kansen van instemming beloven, doch met de voorop gezette bedoeling, de uitvoering toe te vertrouwen aan een ministerie met Nahas Pasja als leidende persoonlijkheid.

Ingezonden.

Geachte Redacteur!

Waar U uit de beste bron inlichtingen kreeg, dat er een misverstand moest zijn, waar ik in mijn „Ingezonden” van vorige maand in het Kol. Weekblad schreef, dat de mail per Rott. Lloyd vlugger gaat dan per Nederland, heb ik de moeite genomen de aankomstdata na te gaan van nog andere Lloydbooten dan de Sibajak, die dan, evenals de Chr. Huygens, vlugger zou varen. Zoo kwam in Den Haag aan de mail per

Indrapoera	11 Jan. '29 om 9 u. 19;
Patria	8 Maart '29 om 14 u. 04;
Slamat	22 Maart '29 om 9 u. 19;
Indrapoera	19 April '29 om 9 u. 19;
Slamat	28 Juni '29 om 19 u. 42;
Slamat	4 Oct. '29 om 19 u. 42.

Al deze data waren Vrijdag, terwijl de mail per Nederland (met uitzondering van de Chr. Huygens) op zijn vroegst Zaterdagochtend aankomt.

Of het nu voor de passagiers steeds aangenaam is des ochtends in Genua aan te komen wil ik daarlaten, maar dat heeft tot gevolg, dat de mail pas Maandagochtend bezorgd wordt, als de mailboot Zaterdagochtend aankomt. M.i. zouden met het noodige overleg wel meer extra-mailtreinen kunnen worden vastgesteld en dus mail en passagiers sneller over zijn. Het baanvak Genua-Basel enz. is toch wel niet zwaarder met passagierstreinen belast dan het vak Marseille-Parijs, waar 4 extra mailtreinen kunnen loopen.

Een belanghebbende.

Dit dezelfde bron welke ons de vorige gegevens voor den geachten inzender verschafte, moge thans van onderstaande tabellen kennis genomen worden, uit welke blijkt dat de gemiddelde overtocht van de mail voor beide maatschappijen precies gelijk was, n.l. 22 dagen, 17 uur. — Red.

PATRONEN-MAGAZIJN
„DE LAATSTE MODE”
 KORTE HOUTSTRAAT No. 6 - DEN HAAG
 Atelier voor het pasklaar maken en geheel ver-
 vaardigen van Japonnen en Mantels. 5891

BOUW-, WONING- EN PENSION-BUREAU „BONA IMMOBILIA”
 SCHEVENINGEN - TELEF. 55179 - CORN. JOLSTRAAT 35
 heeft voor de a.s. zomermaanden modern ingerichte, gemeubileerde
VILLA's, Heerenhuizen en Kamers TE HUUR
 Scheepsbevrachtungskantoor v. binnen- en buitenland. Aanbevolen adres v. d. Ver. „Oost en West”.

N.V. ROTTERDAMSCH LLOYD.

	Vertrek van Batavia 12 uur	Reisduur	Aankomst te Marseille
Insulinde	26 September	23 dagen 7 uur	19.10 Vrijdag 7.— u. n.m.
Sibajak	10 October	21 ” 2 ”	31.10 Woensdag 2.— ” ”
Tjerimai	24 ”	22 ” 18 ”	16.11 Vrijdag 6.— ” v.m.
Patria	7 November	22 ” 19 ”	30.11 ” 7.— ” ”
Slamat	21 ”	21 ” 23 ”	13.12 Donderdag 11.— ” ”
Tambora	5 December	22 ” 20 ”	28.12 Vrijdag 8.— ” ”
Indrapoera	19 ”	21 ” 19 ”	10.1 Donderdag 7.— ” ”
Insulinde	2 Januari	23 ” 7 ”	25.1 Vrijdag 7.— ” n.m.
Sibajak	16 ”	20 ” 19 ”	6.2 Woensdag 7.— ” v.m.
Tjerimai	30 ”	22 ” 21 ”	22.2 Vrijdag 9.— ” ”
Patria	13 Februari	21 ” 22 ”	7.3 Donderdag 10.— ” ”
Slamat	27 ”	21 ” 19 ”	21.3 ” 7.— ” ”
Tambora	13 Maart	22 ” 18 ”	5.4 Vrijdag 6.— ” ”
Indrapoera	27 ”	21 ” 21 ”	18.4 Donderdag 9.— ” ”
Insulinde	10 April	22 ” 18 ”	3.5 Vrijdag 6.— ” ”
Sibajak	24 ”	23 ” 18 ”	18.5 Zaterdag 6.— ” ”
Tjerimai	8 Mei	23 ” 20 ”	1.6 ” 8.— ” ”
Patria	22 ”	23 ” 9 ”	14.6 Vrijdag 9.— ” n.m.
Slamat	5 Juni	22 ” 3 ”	27.6 Donderdag 3.— ” ”
Tambora	19 ”	24 ” 7 ”	13.7 Zaterdag 7.— ” ”
Indrapoera	3 Juli	22 ” 20 ”	26.7 Vrijdag 8.— ” v.m.
Insulinde	17 ”	24 ” 6 ”	10.8 Zaterdag 6.— ” n.m.
Sibajak	31 ”	22 ” 18 ”	23.8 Vrijdag 6.— ” v.m.
Tjerimai	14 Augustus	24 ” 3 ”	7.9 Zaterdag 3.— ” n.m.
Patria	28 ”	23 ” 1 ”	20.9 Vrijdag 1.— ” ”
Slamat	11 September	22 ” 4 ”	3.10 Donderdag 4.— ” ”

Gemiddeld 22 dagen 17 uur.

N.V. STOOMVAART MAATSCHAPPIJ „NEDERLAND”.

	Vertrek van Batavia 12 uur	Reisduur	Aankomst te Genua
Kon. der Nederl.	19 September	22 dagen 19 uur	12.10 Vrijdag 7.— u. v.m.
J. P. Coen	3 October	22 ” 19 ”	26.10 ” 7.— ” ”
Pr. der Nederl.	17 ”	22 ” 19 ”	9.11 ” 7.— ” ”
Chr. Huygens	31 ”	20 ” 18 ”	21.11 Woensdag 6.— ” ”
Joh. de Witt	14 November	22 ” 19 ”	7.12 Vrijdag 7.— ” ”
Pr. Juliana	28 ”	22 ” 19 ”	21.12 ” 7.— ” ”
P. C. Hooft	12 December	22 ” 18 ”	4.1 ” 6.— ” ”
Kon. der Nederl.	26 ”	22 ” 20 ”	18.1 ” 8.— ” ”
J. P. Coen	9 Januari	22 ” 20 ”	1.2 ” 8.— ” ”
Pr. der Nederl.	23 ”	22 ” 19 ”	15.2 ” 7.— ” ”
Chr. Huygens	6 Februari	20 ” 18 ”	27.2 Woensdag 6.— ” ”
Joh. de Witt	20 ”	22 ” 19 ”	15.3 Vrijdag 7.— ” ”
Pr. Juliana	6 Maart	22 ” 19 ”	29.3 ” 7.— ” ”
P. C. Hooft	20 ”	22 ” 18 ”	12.4 ” 6.— ” ”
Kon. der Nederl.	3 April	22 ” 18 ”	26.4 ” 6.— ” ”
J. P. Coen	17 ”	22 ” 19 ”	10.5 ” 7.— ” ”
Pr. der Nederl.	1 Mei	22 ” 18 ”	24.5 ” 6.— ” ”
Chr. Huygens	15 ”	21 ” 18 ”	6.6 Donderdag 6.— ” ”
Joh. de Witt	29 ”	23 ” 18 ”	22.6 Zaterdag 6.— ” ”
Pr. Juliana	12 Juni	23 ” 19 ”	6.7 ” 6.— ” ”
P. C. Hooft	26 ”	23 ” 19 ”	20.7 ” 7.— ” ”
Kon. der Nederl.	10 Juli	23 ” 18 ”	3.8 ” 6.— ” ”
J. P. Coen	24 ”	23 ” 21 ”	17.8 ” 9.— ” ”
Pr. der Nederl.	7 Augustus	23 ” 18 ”	31.8 ” 6.— ” ”
Chr. Huygens	21 ”	20 ” 18 ”	11.9 Woensdag 6.— ” ”
Joh. de Witt	4 September	22 ” 18 ”	27.9 Vrijdag 6.— ” ”

Gemiddeld 22 dagen 17 uur.

VAN ONZE ADVERTEERDERS

HET RESIDENTIE-TOONEEL
 CARO VAN DOMMELEN

Oost West! Thuis best!
 Hoe ik er toe kom, dit spreekwoord in verband te brengen, met het Residentie-tooneel? — Wel! dit is zoo verwonderlijk niet!
 Allen, die, na korter of langer verblijf in den vreemde, 't zij in „de West”! of in onze Oost! naar het vaderland terugkeeren, voelen de waarheid van dit spreekwoord. „Thuis” te zijn, weer thuis in het eigen land, te midden van vertrouwde, bekende dingen en menschen, is immers een zalig gevoel. — Want, — al genieten de repatrieerenden op hunne thuisreis dan ook met volle maat van schoonheid en genot dat het buitenland kan bieden, — „thuis” wachten de geneugten van eigen land en volk! — Onder deze genoegens neemt het tooneel nog steeds een eerste plaats in, want... Indisch-gasten zijn tooneelliefhebbers! — Tooneelliefhebbers en tooneelbewonderaars van het echte soort, die een vroolijk gezond stuk vol Hollandschen jolijt en humor even hoog op prijs stellen, als de ernstiger speelstukken. Juist voor onze Oosterlingen en Westerlingen van Hollandsch bloed lijkt daarom de speellijst der stukken zoo bijzonder geschikt, omdat deze stukken voor het grootste meerendeel van Hollandsche schrijvers zijn. Geèn buitenlandsche auteurs, die vaak met hun problemen zoo ver van onze eigen volksziel afstaan, of die, door al te ingewikkelde hypermoderne spitsvondigheden en paradoxen, de innerlijke onvoldaanheid onzer tijden nog vergrooten. Maar Hollandsche schrijvers, die Hollandsche tooneelwerken geven naar eigen aard, zoodat zij, die de vertooningen bijwonen er zich werkelijk „thuis” bij zullen voelen.

Het Residentie-Tooneel opent het winterseizoen op 1 November a.s. met het Oud-Hollandsche stuk: Sara Burgerhart! Wie kent Sara Burgerhart niet? Als jong volk waren wij immers 1 vertrouwd met de figuren uit dezen beroemden roman van de dames Betje Wolf en Aagje Deken? Levende figuren schiepen zij. En deze levende figuren kunnen wij nu als levende menschen zien! Het schalksche, lieve Saartje en de rondborstige, gemoedelijke Abraham Blankaart! — De kwezelige tante Hofland met „dat bolle buisjeswijf van een Brecht”! Het zwierige modegekke Cootje Bruner, en zijn schat van een zuster Letje! — Hartogh, de „savante” en Lotje, het grappige slonsje! — naast Edeling de flinke, recht-doorzee Hollander en de innig-lieve weduwe Buigzaam. Om den drinkbroer Benjamin en den ladykiller Ravenhorst en „monsieur Evrard” den knippend-buigenden winkelier niet te vergeten.

Zoo ergens, dan zal Oost en West zich thuis gevoelen bij deze vertooningen van het Residentie-Tooneel, dat samengesteld is uit toegewijde, goede kunstenaars. Marie van Westerhoven, moeder van Louis Chrispijn, en zelf een afstammeling in rechte lijn van de beroemde Stoets-Majofskie, zal door haar fijne kunst den roem van dit tooneelgeslacht ophouden, terwijl Louis en Jan van Dommelen met hun zuster Caroline een ander glorieus familie-trio als voorbeeld hebben, hoe gezamenlijk triomfen te behalen! Vonden indertijd Louis en Frits Bouwmeester met hun zuster Doortje ook niet hun kracht in hun samenspel?

Jongere krachten, die hun sporen reeds verdiend hebben, zooals Ellen Durieux en Henk van Buuren, en veelbelovende, begaafde „jongeren” zooals Corrie Heerings, Bob van Iersel, Henk Dillewaard, Mia Prins, Miesje Rienks, Charles Cornelis, naast anderen, die met evenveel enthousiasme bezielde zijn, vormen dit nieuwe gezelschap.

Berichten der Afdeelingen.

Afdeeling Amsterdam.
 Begunstigd door het mooie najaarszonnetje hebben pl.m. 60 leden onzer Afdeeling op Zaterdag 12 October j.l. een bezoek gebracht aan den zoo beroemden tuin van het Koninklijk Zoölogisch Genootschap „Natura Artis Magistra”.
 Onder leiding van den Directeur Dr. A. L. J. Sunier werd er een rondgang door den tuin gemaakt en, mogen wij wel zeggen, voor de meeste leden een nieuwe wereld geopend, n.l. die van het instinct der dieren.
 Met begrijpelijken trots toonde de Directeur ons de verschillende gezinsvermeerderingen. Zoo maakten wij kennis met den in den tuin geboren kameel, karbouw, zeeleeuw, casuaris e.a. Bij elk verblijf werd ons op geestige wijze gewezen op de eigen-

aardigheden der jonggeborenen.
 Met een gevoel van groote dankbaarheid tegenover Dr. Sunier verlieten wij tegen donker den prachtige, door Amsterdammers betrekkelijk zoo weinig gewaardeerden tuin.
 Ook ditmaal hebben de afwezige leden zeer veel gemist.

Afdeeling Apeldoorn.
 I. Dinsdagavond 29 Oct., 8 uur, in de groote zaal van „La Bordelaise”, Hoofdstraat. Lezing met lichtbeelden over „Indonesia los dari belanda?” door den heer J. C. Baars.
 II. Dinsdagavond 19 Nov. de film „Tropisch Toerisme”, met speciale muzikale begeleiding.
 Toegang voor I. Leden met één introductie vrijen toegang. Begunstigers voor hun persoon ook. Verdere introductie à f 0.25.
 Op 29 Oct. zullen mededeelingen omtrent het programma 1929-'30 gedaan worden.
 III. Werft leden! Nu is het de goede tijd, want het seizoen voor lezingen en films is juist begon-

RADIO BRAAT
 TELEFUNKEN-SERVICE-STATION 5787
LAAN COPES VAN CATTENBURCH 88
 DEN HAAG :: TELEFOON 17072

C. VERSLUYS Jr.

BOEKHANDEL OP ELK GEBIED

KANTOORARTIKELEN
LEESPORTEFEUILLE
MUZIEKHANDEL

HET GESCHIKTSTE ADRES VOOR
INDISCHE VERLOFGANGERS VOOR

REISLECTUUR

HEERENSTR. 5 - RIJSWIJK

TELEFOON No. 18798

GOOSEN & SWAGERMAN

UITSLUITEND

LAAN v. MEERDERVOORT 100-100 a - Tel. 37867
DEN HAAG - OPPERDRIET 1895 - DEN HAAG
PIANO'S - VLEUGELS - ORGELS

nen. Wie lid wordt profiteert dan ook nog van deze twee avonden.

Het Bestuur.

Afdeeling Bergen op Zoom.

28 October lezing met lichtbeelden door den heer Johan Koning, van 's-Gravenhage. Onderwerp: „De Suikercultuur op Java”. Aanvang 8 uur n.m. in de kleine zaal van Thalia, Leden en begunstigers met hunne dames worden allen verwacht. Het ligt in de bedoeling van het bestuur H.H. leeraren van de verschillende inrichtingen van onderwijs hierbij uit te noodigen.

De penningmeesteres der afdeeling — mevr. de Witte-Rogiers, heeft postgiro No. 155117 Bergen op Zoom. Leden en begunstigers, die hunne contributie over 1929 nog niet betaalden, worden verzocht deze wel op genoemd nummer te willen overschrijven.

De Secretaris,
J. BRUINS.

Afdeeling Breda.

De aandacht zij gevestigd op eene zeer nuttige instelling door het Bestuur in het leven geroepen en wel „een Informatiebureau”, adres: Wilhelminastraat 39, aldaar.

Afdeeling Nijmegen.

Programma voor de bijzonderheden in November en December 1929.

Zaterdag 2 November, 2.30 uur: „Het Tropisch Tourisme” (film), in het Olympia-Theater, welwillend afgestaan door den Directeur aan Oost en West.

Dinsdag 19 November, 8 uur: Zeden en gewoonten van de koppensnellende Dajaks van Centraal Borneo. Voordracht met lichtbeelden en Ethnografica, door den heer J. Pimentel, oud-Luit.-Kolonel O.-I. L., in den grooten foyer van de Stadsschouwburg. Leden met recht van introductie.

Zaterdag 14 December, 2.30 uur: „Het koninkrijk Siam”. Lezing met lichtbeelden en films, door den heer L. D. Petit, Secr. afd. Amsterdam v. O. en W., in het Olympia-Theater.

De Secretaris,
E. C. VERWEIJ MEJAN.

Mededeelingen.

Van het Hoofdbestuur.

HOOFDBESTUURSVERGADERING op Zaterdag 26 October, des n.m. ten 2 u., in de leeszaal der Vereeniging, Korte Voorhout 6, alhier.

ALLE Wijnen, Gedistilleerd en Limonade van

zijn voorhanden bij de navolgende firma's:

DEN HAAG: N.V. DUYNSTEE's Wijnhandel, Spui 250, Telefoon 16413
N.V. ENGELS' Wijnhandel, Suezkade 48, Telefoon 32694
HENRI VLEK, Hoofdkantoor, Herderstraat 24, Telefoon 10839
HENRI VLEK, Filiaal Goudenregenstraat 206, Telefoon 38044
N.V. VLEK's Wijnhandel, Theresiastraat 88, Telefoon 70100
RIJSWIJK: Wijnhandel LEEUWENDAAL, Oranjelaan 4, Telefoon 18755
SCHEVENINGEN: HENRI VLEK, Filiaal Pansierstraat 33, Telefoon 51962
VOORBURG: Wijnhandel v. d. KRUK, Willemstraat, Telefoon 78171

Punten van behandeling:

1. Opening.
2. Notulen.
3. Koloniaal Weekblad.
4. Wat verder ter tafel zal worden gebracht.
5. Rondvraag en sluiting.

De Alg. Secretaris,

VAN DER BRUGH.

P.S. Bij verhindering, plaatsvervanger verwacht.

Van het Dagelijksch Bestuur.

Sinds 1 October l.l. is aan het Gemeente-Bureau voor Beroepskeuze te Amsterdam, Tesselschadestraat 9, een vrouwelijke kracht verbonden, die speciaal belast is met het verstrekken van beroepsadviezen aan de vrouwelijke jeugd.

Naar wij meenen, is het Amsterdamsche Bureau voor Beroepskeuze het eerste Gemeente-Bureau in ons land, waar het geven van adviezen aan meisjes in handen van een vrouwelijke adviseur is gesteld.

De heer Prof. Dr. J. F. van Bemmelen, ook in onze Vereeniging welbekend, hoopt 26 December e.k. den 70-jarigen leeftijd te bereiken. In zijn woonplaats, Groningen, heeft zich een comité gevormd om hem op dien dag een waardig huldeblijk

aan te bieden. Zij, die daartoe willen bijdragen, kunnen dit doen per postwissel of per Giro (14296) aan den Penningmeester, den Heer Dr. J. P. Otto, Akerhof Z.z. 26, Groningen.

Van de Redactie.

Het Hoofdbestuur der P.T.T. brengt het volgende onder uw aandacht:

TARIEFSVERLAGING

voor brieven enz. in het binnenl. verkeer. Vermoedelijk 1 November e.k.

Briefporttarief, niet meer dan 20 gram, van 7½ tot 6 ct. Verhoging op gelijke wijze voor brieven uit Nederland naar Ned.-Indië, Suriname en Curaçao en in het grensverkeer met België en Duitschland. Invoering nieuw tarief v. binnenl. brieven, boven 20 en niet meer dan 40 gram van 12 ct. (thans 15 ct.).

Verhoging minimum port voor akten per zeepost naar Ned.-Indië, Suriname en Curaçao van 7½ op 6 ct.

Verhoging minimum port voor monsters in het binnenl. verkeer van 5 tot 3 ct., met, als gevolg, dat voor een gewicht boven 50—100 gram het tarief 4 ct. zal bedragen.

Op gelijke wijze voor monsters per zeepost naar Ned.-Indië, Suriname en Curaçao.

Mutatiestaat van 17 tot 24 October.

Nieuwe Leden

Geïntroduceerd door:

- J. C. H. Perée, Notaris, Bergen op Zoom, Engelsche straat 22. f 5.
- Th. Smout, Directielid Potaschraffinaderij, Bergen op Zoom, Zoomweg 3. f 5.
- A. J. P. Henning, Commissionnair in Assur. en Passage O.- en W.-I., Bergen op Zoom, Avenue Pr. Wilhelmina 16. f 5.
- A. I. A. de Kok, Boekhandel, Bergen op Zoom, Grootte Markt 36. f 5.
- H. C. Beckers, Haardenfabrikant, Bergen op Zoom, Zuivelstraat 173. f 5.
- J. W. Hendriksz, Kapitein Inf., Bergen op Zoom, Lieve Vrouwenstraat 6. f 5.
- H. Feitsma, Eigenaar Hotel „Gouden Leeuw”, Bergen op Zoom, Fortuinstraat. f 5.
- Ir. L. Filipson, Amsterdam, Cornelis Schuijtsstr. 39. f 5.
- Mej. E. H. Eshuis, Agentuur Firma Herman Milius, Enschedé, Emmastraat 137. f 5
- M. J. Gerrets, Hoofdvertegenwoordiger der Amsterdamsche Mij. van Levensverzekering, Groningen, Heerenstraat 50a. f 5.
- Mr. Dr. J. G. A. Kattenbusch, Groningen, Mr. H. Goeman Borgesiuslaan 29. f 5
- H. van den Brink, Den Haag, Schenkstraat 130. f 5.
- A. de Leeuw, Nijmegen, Groesbeekscheweg 97. f 5.
- M. Jansen, Nijmegen, Guyotstraat 6. f 5.
- C. Kuijlaars, Nijmegen, Coehoornstraat 26. f 5
- B. L. Kroon, Arts, Deventer, Florens Radewijnstr. 3....
- C. A. Craijé, Oud-Hoofdredacteur A. I. D. „De Preangerbode”, Den Haag, De Moucheronstr. 78. f 5.
- Mej. M. M. Nicolspeijer, Scheveningen, Leuvensestraat 83. f 5.
- W. H. J. Gantvoort, Directeur Mestfabriek „Java” te Semarang. f 6

Afdeelingsbestuur Afd. Bergen op Zoom.

Secretaris Afd. Amsterdam.

Eigen aanmelding.

Eigen aanmelding.

Voorzitter Afd. Nijmegen.

Mejuffrouw Chr. H. Simonsz te Nijmegen. Als lid van het Landbouwmuseum.

Eigen aanmelding.

Hoofdvertegenwoordiger „Oost en West” in O.-Indië.

Afschrijvingen

Mevrouw G. Millius-Ribbels, Enschedé, Brinkstraat 3 (overleden.)

Adresveranderingen

- H. Agerbeek, Kapitein N.-I. L., van: Amsterdam, Van Eeghenstraat 34 naar: Den Haag, Weissenbruchstraat 138. f 5.
- W. R. Menkman, Amsterdam, Euterpestraat, van: 100, naar: 112.
- J. van Hasselt, Oud Kapitein Inf. N.-I. L., van: Amsterdam, Weesperzijde 27, naar: Bandoeng, Nassaul. 71.
- H. Bergema, Miss. Pred., van: Groningen, Ernst Casimierlaan 25, naar: Keboemen (Midden-Java).
- J. J. B. Giebing, Oud-Majoor N.-I. L., van: Haarlem, Jansstr. 29, naar: Heemstede, Zandvoortsche Laan 38.
- J. G. van de Stadt, Oud W.-I. Ambtenaar, van: Scheveningen, Gevers Deynootweg 1, naar: Haarlem, Twijmlerslaan 42. f 5.
- B. A. Mather, Onderwijzer 1ste kl. O.-I., Enschede, van: Pijperstr. 1, naar: Kottendijk 58.
- E. Douwes Dekker, Apeldoorn, van: Van Hasseltlaan 14, naar: van der Heijdenlaan 70.
- J. W. Tissot van Patot, Gep. O.-I. Hoofdamtenaar, van: Breda, Baronielaan 330, naar: Delft, Rotterdamsche weg 224. f 5.
- B. Hoekstra, Oud Adj.-Insp. Inl. Ond., van: Scheveningen, Jurriaan Kokstr. 41, naar: Den Haag, Kwikstaartlaan 16.
- J. Hartog, van: Nijmegen, Oranjesingel 2, naar: Deu Haag, Hotel Witte Brug. f 5

F. van Laer, Gep. Officier, Den Haag, van: Soendastr. 17, naar: de Mildestraat 3.

G. J. Oudemans, Oud Resident, van: Hotel Therman-Palace te Pistyan, naar: Hotel Finstermünz te Merano.

J. W. Verberne, Oud Ass.-Resident, van: Partenkirchen (Bayern), naar: Nice „Castel Breton”, Route St. Antoine.

A. D. Baert, Leeraar H.B.S., van: Den Haag, Sneeuwbalstraat 89, naar: Bandoeng.

C. Ch. Berkholst, Bouwkundige S.S., thans te Bandoeng p.a. Constructie- en Bruggenbouw Tjikoedapateuh.

L. Nadort, Luit.-Kolonel der Intendance, Weltevreden, van: Kramat 96, naar: Oud-Gondangdia 17.

G. B. C. Feekes, Kapitein Inf., thans bij het 16e Bat. Inf. te Meester Cornelis.

Ir. B. Elenbaas, Ciciel Ingenieur-Aannemer, van: Weltevreden, Soekaboemiweg 19, naar: Bandoeng, P. C. Hooftweg 1.

W. R. Naula Lemke, Inspecteur P.T.T., van: Den Haag, Celebesstraat 96, naar: Soerabaja.

A. Ph. van Aken, Ass.-Resident m.v., van: Sigli naar: Den Haag, Frederik Hendriklaan 111. f 6.

D. A. N. Eisher, oud-Ass.-Resident, van: Kendal naar: Grenoble, Pension Villa Thérèse, Rue Thiero 17.